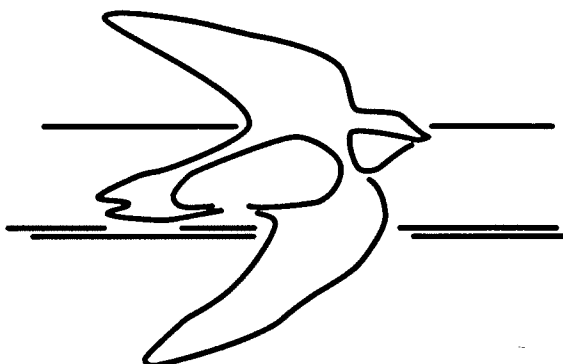

«HET BRUUIJSEL»

VOGELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT UDEN E.O.

Voorzitter: P. van der Voort
Dorshout 2, Uden, Tel. 04132-63292

Secretaris: J.W. Hermans
Broekmorgen 28, Uden, Tel. 04132-69804

Penningmeester: B. Gevers
Hoornstraat 6, Uden, Tel. 04132-60613

Bestuursleden: A. van den Acker, W. Janssen, J. van Bergen

Bank: Rabobank Uden rek.nr.: 15.49.30.989
Gironummer bank: 1096522

"HET BRUUIJSEL"

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie: M. Hoefnagels, J.W. Hermans, P. Noy,
P. v.d. Acker, J. Hermans, Y. Gevers

Redactieadres: P.K. Noy
Eikenwal 186, Uden, Tel.: 04132-51691

Tekeningen: Archief

Typewerk: A. v.d. Acker, Y. Gevers, P. Noy

Druk: Basisschool "Het Schrijverke" - Uden

Omslag: TGO Ontwerp, Reklame, Drukwerk
Uden 04132 - 65554

"HET BRUUIJSEL" verschijnt 4x per jaar in een oplage van 125 exemplaren

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

VOGELWACHT
UDEN E.O.

- Voorzitter : P. van der Voort
Dorshout 2, Uden
Tel. 04132-63282
- Secretaris : J.W. Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel. 04132-69804
- Penningmeester : B. Gevers
Hoorstraat 6, Uden
Tel. 04132-60613
- Bestuursleden : A. vd Acker, P. Wienbelt, J. van Bergen
- Bank : Rabobank den rek.nr.: 15.49.30.989
gironummer bank: 1096522

" HET BRUUJSEL "

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

- Redactie : M. Hoefnagels, J.W. Hermans, P. vd Acker, J. Hermans
A. vd Acker, R. de Groot en J. Welte
- Tekeningen : leden en tijdschriften
- Typewerk : A. vd Acker, R. de Groot

NUMMER 1, 1995

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Het Bruijsel, editie 1

Juni 1995

Inhoudsopgave	
Mededelingen Redactie	
Mededelingen Bestuur	
De pijlers van onze vereniging	
In gesprek met Don Alexander van Bergen	
Taakgroep Stootvogels met P. van de Voort	
Excursie Ameland	
.....	
.....	
.....	
Speurneus	
Voor U gelezen	
Vogelwet 1936	
Virgin forest camp in Zweden	
Op stap Het tropisch regenwoud	
Piepcursus, enige impressies	
Dagexcursie Velhorst / Borkeld	
Onze taakgroepen	
Evaluatie vogeltrekteldag	
Top 10 overzicht 1990 - 1994	
Bijzondere waarnemingen	
Jaaroverzicht inventarisatie	
Advertenties	

Redactie
Margreet Hoefnagels
Jan-Willem Hermans
Piet van der Voort
Jos Welte
Jos Welte
Aad van Toor
Peter Wienbelt
Jos Welte
William van der Velden
Jan-Willem Hermans
J. van de Heuvel
diverse kranten
Jan-Willem Hermans
Jeroen van Vliet
Pedro van den Acker
Aad van Toor
Aad van Toor
Piet van der Voort
John Hermans
Anita van den Acker
Peter van de Braak
Peter van de Braak
Redactie

MEDEDELINGEN VAN DE REDACTIE

We zijn er weer. Nog steeds bezig de achterstand van vorig jaar in te lopen. Dus vinden jullie, nu de lente-trek al volop voorbij is, hier nog verhalen over de herfst-trek van het afgelopen jaar. Want die wederwaardigheden van de 5-daagse Ameland-excursie, opgeschreven door Aad van Toor, Peter Wienbelt, Jos Welte, William v.d. Velde, Jan Willem Hermans en met een totaal-overzicht van herkende vogels door Jan Verhoeven, zijn te mooi om ongelezen te blijven.

Ook hebben jullie nog een verslag tegoed van de vogeltrekteldag van 2 oktober. De tweede teldag is letterlijk in het water gevallen.

Nog verder terug in de tijd gaat een verhaal van Jeroen van Vliet over een Internationaal kamp van de N.J.N. in Zweden. Officieel is dit het eerste blad van 1995, dus mag een woordje van de voorzitter niet ontbreken. Bovendien vertelt die voorzitter ook nog iets over de taakgroep stootvogels. Daar wordt weer nieuw leven in geblazen. In onze vaste rubrieken vertelt Jan-Willem Hermans als secretaris weer wat er zoal omgaat in het bestuur. Pedro is ook nu Op Stap geweest. Hoewel het toch wel wat moeilijk is om steeds weer nieuwe gebieden in de directe omgeving te vinden. Hij ging dit keer naar ...het tropisch regenwoud.

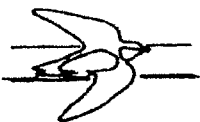
John Hermans neemt de gierzwaluw onder de loep. Een vogel die we op de komende warme zomeravonden weer veel door de lucht zullen zien scheren. Een vogel ook waaraan we op onze zwaluwententoonstelling veel aandacht hebben besteed, maar die er tot op heden in ons blad wat bekaamd is afgekomen.

Peter van de Braak laat ons zien welke bijzondere waarnemingen er de afgelopen tijd gedaan zijn en misschien vermeldt hij ook wel de 7 barnslizen en de appelvinken die Don Alexander v. Bergen in zijn achtertuin heeft gezien. Dat vertelt de hij me in ons gesprek.

De Vogelwet 1936 is gewijzigd. Wij vinden dat iedere vogelwachter daarvan op de hoogte moet zijn. Gelukkig is de wet-tekst in een verstaanbare, minder droge taal voor ons beschikbaar.

Tot slot vinden we soms in de kranten lezenswaardige berichten over "onze vogels". Er is zo her en der wat geknipt. Niet alles is vers van de pers, maar toch wel leuk om even door te kijken.

Veel plezier met ons bruijsel. We doen ons best om weer geregeld wat van ons te laten horen. Met behulp van jullie wilde verhalen die met grote regelmaat in onze brievenbussen gaan vallen en de prachtige tekeningen die sommigen onder ons daarvoor maken zal dat zeker lukken. Met de vakantie voor de deur kunnen we misschien een aantal vakantie-ervaringen verwachten

Namens de redactie,

Margreet Hoefnagels

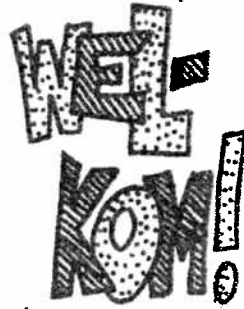
P.s. Deze keer vinden jullie een uitgebreid artikel over wie, wat en hoe in de taakgroepen. In het vervolg worden telefoonnummers van de coördinatoren vermeld op de laatste pagina. Misschien trekt dat wellevaars over de streep om tocht zelf maar eens te bellen.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

Er zit nog steeds groei in de vereniging. De volgende personen zijn te verwelkomen als nieuwe leden in onze vereniging:

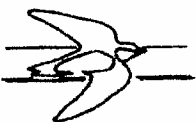
- * Wil Verbossen, Miltsebaan 75, Uden
- * Wim de Vrij, Oranjenassaulaan 177, St. Oedenrode
- * Theo vd Wijst, Raam 523, Uden
- * Noud vd Rakt, Kattenberg 15, Vorstenbosch
- * Jan Udink, Scheldehof 7, Veghel
- * Cor van Bree, Kroatenstraat 28, Volkel
- * Cas Lankveld, Kapelstraat 47, Uden

Samen met het I.V.N.-Uden hebben we gereageerd op de compensatieplannen ten behoeve van de aanleg A-50 door de Maashorst. Geïnteresseerden kunnen een copie van de brief opvragen bij het secretariaat.

Namens het bestuur,

Jan-Willem Hermans, secretaris

DE PIJLERS VAN ONZE VERENIGING

1995 is al weer enige maanden gaande als u het eerste nummer van ons blad onder ogen krijgt. Zoals ieder jaar wil het bestuur ook dit jaar weer een "thema van het jaar" propagieren.

Aangezien gedurende de afgelopen jaren onze taakgroepen wat op de achtergrond van de aandacht geraakt zijn door verschillende andere veel aandacht eisende activiteiten, lijkt de tijd nu juist om de pijlers van onze vereniging weer eens in het brandpunt te zetten. Want pijlers zijn het: tenslotte vinden de meeste veldgerichte activiteiten in de taakgroepen plaats.

Reden waarom de taakgroepen in 1995 het middelpunt van bestuurlijke belangstelling zullen hebben. Allereerst heeft er een kritische evaluatie van het functioneren van de taakgroepen plaats gehad alsmede het pellen van de belangstelling bij de leden voor deelname aan de taakgroepen.

Dit heeft geleid tot een herziening van de samenstelling van enkele taakgroepen. Hierop wordt later teruggekomen in een apart artikel in dit nummer van het blad. Een verdere wens op de bestuurstafel betreft het stuk communicatie. Er zou een enorm stuk enthousiasmerende werking uitgaan naar de andere leden van de club als er meer vanuit de taakgroepen geïnformeerd zou worden over het reilen en zeilen in de taakgroep. Onbekend maakt onbemind en dit geldt ook hier. Idealiter zou ieder lid ook lid van een taakgroep moeten zijn. Dit bewerkstelligt een enorm stuk binding met de vereniging. Het ontwikkelen van initiatieven met educatief oogmerk vanuit een taakgroep naar de leden van de vereniging zou ook een welkom gebeuren zijn. In het ideale geval zou de vereniging door de taakgroepen gerund moeten worden en zou het bestuur alleen een coördinerende rol moeten vervullen. Is dit een droom?

Ik spreek in ieder geval de wens voor 1995 uit, dat de vernieuwde taakgroepen dit jaar een stap in die richting doen. Ik ben ervan overtuigd dat alle leden van onze vereniging hierbij baat zullen hebben in het beleven van nog meer vogelplezier.

Jullie voorzitter,
Piet van der Voort

IN GESPREK MET DON ALEXANDER V. BERGEN

Zeer benieuwd ben ik naar de man met een naam als een Spaanse edelman, wonend in een huis met een riante tuin in Zeeland. Daar heb ik jammer genoeg alleen maar over horen vertellen, want te dicht bij de dead-line van dit nummer hebben we dit gesprek per telefoon gevoerd.

Don Alexander - door zijn vader van deze mooie naam voorzien, plus nog een stel andere uit de familie-stamboom - is een vlotte en goede verteller.

Hij studeert rechten in Nijmegen. Nederlands recht en misschien gaat hij zich specialiseren in het strafrecht. Gelukkig vindt hij dat er nog meer dingen in het leven van belang zijn dan studieboeken. Hij geniet dan ook volop waardoor hij soms wel eens op stel en sprong aan de slag moet om zijn examens te halen. Maar daar tilt hij niet al te zwaar aan. Hij is ook, voordat hij een klein jaar geleden bij de Vogelwacht kwam, al veel met vogels bezig geweest. Dat kan bijna niet anders als er zoveel moois in en om het huis fladdert. Hij heeft dus een grote stapel boeken en ook de vogelprogramma's op t.v. gaan niet ongezien voorbij.

Don Alexander is een geluksvogel: hij loopt zomaar tegen de goede mensen op om z'n hobby mee te delen. Bij de introductieweek van de universiteit werd hij te slapen gelegd bij... een vogelaar!

Ze vormen nu een koppel wat geregeld het land afreist om vogels te bekijken. En hij komt dan ook vaak thuis met bijzondere waarnemingen, zoals de gelijktijdige waarneming van een roerdomp en een waterral bij de Oostvaardersplassen. Een andere toevalstreffer was de ontmoeting met een van de gebroeders Hermans vorig jaar in "de tijd van de zwarte zwanen".

Zoals zoveel Vogelwachters weet ook hij niet wie van de twee Hermansen het geweest is! Die ene broer dus was aan het uitleggen hoe je de ene eend van de andere kunt onderscheiden en zoals goede Vogelwachters betaamt heeft hij de nieuwsgierige luisteraar maar meteen aangespoord lid te worden. Blijkbaar met overtuiging! (Trouwens.... wel het verschil tussen de tijftjaf en de fitis zien en niet dat tussen John en Jan-Willem??? Waar is jullie observatievermogen vogelaars?). Heel toevallig had een lid van de Zeelandse club hem de week daarvoor ook al uitgenodigd om lid te worden, maar Don Alexander ziet meer in een groep die al jaren bestaat; daar kan hij waarschijnlijk meer van opsteken.

Zijn grootste belangstelling gaat uit naar de stootvogels. Daar heeft hij dan ook al het een en ander van meegemaakt, gewoon "achter het huis". Zoals afgelopen januari: een sperwer die een turkse tortel slaat, er niet mee naar een veilige plek vliegt om hem te verorberen, maar dicht bij het raam gaat plukken. Wat Don Alexander de gelegenheid geeft het hele gebeuren op video vast te leggen. Wie er nieuwsgierig naar is kan zich melden. Misschien zit er wel een video-avondje met opnames van eigen leden in! Ideeetje voor het bestuur?

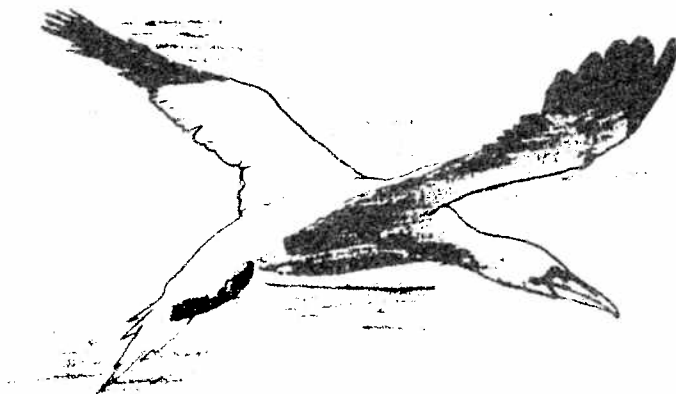
Een andere ontmoeting met een sperwer was ook spectaculair: In een verlaten kippenhok broedde een koppel duifjes. Gealarmeerd door paniek in dat kippenhok ging Don Alexander kijken. Hij trof een sperwer aan die uit alle macht probeerde uit het kippenhok te ontsnappen nadat hij een slachting onder de duifjes had aangericht. Was de sperwer gewoon nieuwsgierig naar het in- en uitvliegen van de ouderduifjes, of kan hij de conclusie trekken: hier is voedsel te vinden? In ieder geval had hij zichzelf gevangen gezet. Met wat voer voor de opening werd hij naar buiten gelokt. Het dier was zo mak geworden dat het op Don Alexanders hand ging zitten om samen met hem op de foto te gaan!

Don Alexander heeft iets met sperwers, ondertussen heeft hij er twee op laten zetten, evenals een stel andere vogels die hij aan de kant van de weg vindt. De preparateur had hem daarop opmerkzaam gemaakt. Blijkbaar heeft hij "roofvogelogen", want de politie vond het maar vreemd dat hij zoveel dode vogels langs de weg vindt. Gelukkig kon hij alles goed verklaren. Ook aan de controleurs Vogelwet die even een kijkje kwamen nemen bij zijn verzameling. Hoe vervelend voor Don Alexander ook, toch is het een positief bewijs dat de Vogelwet niet alleen maar op papier bestaat. Bovendien heeft hij er geen slechte herinneringen aan, want de mannen waren zeer geïnteresseerd. Jammer alleen, dat het zo'n kostbare hobby is. Dus beperkt hij zich tot de stootvogels. Voor die taakgroep heeft hij zicht dan ook gemeld en hij staat (eind maart) te springen van ongeduld om een telefoontje van de coördinator van deze groep, want hij heeft de eerste horst alweer ontdekt. Dus vertel ik hem maar dat zelf het initiatief nemen om te bellen in onze club niet tot scheve ogen leidt.

Verder wil hij ook nog kwijt dat hij veel geleerd heeft op de piepcursus. De gevolgde methode: wel een kwartier naar hetzelfde vogeltje luisteren, kenmerken in de zang eruit halen en eventueel via ezelsbruggetjes proberen te onthouden.. Hij heeft zich dan ook voorgenomen in de winter, als de vogels er niet zijn, op dezelfde manier naar die bandjes te luisteren. Dan moet het toch lukken om ze in de lente direct weer te herkennen!

Ik zou zeggen: succes ermee op je wekelijkse ochtendwandelingen door de Maashorst. Het was leuk om met zo'n enthousiasteling te praten.

Margreet Hoefnagels

TAAKGROEP STOOTVOGELS. INTERVIEW MET PIET VD VOORT

Nou ja, stootvogels - misschien een beetje een merkwaardige titel. Maar de aanleiding tot het opnemen van dit rubriekje over "stootvogels" is, dat ik zelf net coördinator geworden ben van de Taakgroep, die zo heet: Stootvogels. Dan zul je natuurlijk denken dat iemand dat gaat doen, omdat hij erg veel van stootvogels afweet; nou: niets is minder waar. Een van de hoofdredenen, waarom ik dit op me genomen heb is, omdat je op die manier je verplicht om je te verdiepen in het nogal brede vakgebied van de stootvogels.

Ik weet bijvoorbeeld wel aardig wat van zangvogeltjes en dergelijke, ook omdat ze continu om me heen zitten hier in mijn paradijsje.

Maar: hier woont ook een grote bonte specht en ik heb hier op de bomen ook een kleine bonte specht gehad. Daar had ik n.l.spek aan opgehangen. Dat soort vogels zie je dus in feite regelmatig.

Maar de enige stootvogel die ik eigenlijk wel eens een keertje zie is de sperwer. Dat is omdat hij hier uit mijn tuin nogal eens een mus of ander vogeltje komt pakken; dat gaat ie dan rustig achter een heg of in een boom op zitten peuzelen. Maar voor de rest: hoe stootvogels eigenlijk leven, hoe ze nestelen etcetera, daar weet ik nog te weinig van. Wel heb ik op een keer een havikshorst gezien (dat is alweer een aantal jaren geleden). Toen had Wim Janssen uit Odiliapeel, die in de Stootvogelwerkgroep zit, me een keer meegenomen.

Maar eerst iets over de doelstelling van de Stootvogelwerkgroep. Die is: het zo goed mogelijk beheren van de stootvogels hier, in de omgeving van Uden. De manier waarop dat in de praktijk gestalte moet krijgen is iets, dat ik met de verschillende leden van de Taakgroep wil bespreken en dan uitwerken. Op dit moment acht ik het nogal wezenlijk om:

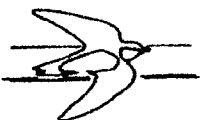
1e: samen met de leden te inventariseren, wat er hier precies gedaan wordt; dus: wat ze doen en waarom ze het zo doen als ze doen.

2de: met die mensen te overleggen of datgene wat gedaan wordt overeenstemt, met wat ze zouden willen dat er gedaan werd. Of dat er misschien bepaalde witte gebieden zijn, die om het zo maar eens te zeggen "niet gecovered worden". en waar dus niks aan gedaan wordt, terwijl men er wel iets aan zou willen doen. En ...

3de: proberen te achterhalen, wat de redenen zijn dat er niks aan gedaan wordt. Heeft dat bijv. te maken met een tekort aan mensen, of met een gebrek aan overtuiging dat het de moeite loont om het te doen.

Eigenlijk dus typisch coördinerend werk en dus een stukje bestuurlijke organisatie, waarvoor je in feite niets van stootvogels hoeft af te weten.

Nu kun je zulk bestuurlijk werk dus in willekeurig welke groep doen. Maar juist doordat ik zelf voel dat ik te weinig van die vogels afweet, zou ik samen met de bestaande leden van de stootvogelwerkgroep tot informatie-overdracht willen komen. Als ik het geluid van een sperwer of havik hoor en ik wil weten met wie

van de twee ik te doen heb, heb ik daar geweldige problemen mee. Ja, als ik zo'n vogel zie vliegen vraag ik me af, of dat nou een sperwervrouwtje of een havik mannetje is. Of nog erger: stel dat ik met mensen in het veld ben en ze roepen: "Kijk, een wespdieltje!". Ik kan op een gegeven moment, aan de manier waarop ie vliegt en aan de vorm van de vleugels zien dat het een stootvogel is. Maar of het een smelleken, havik, sperwer, wespdieltje of andere stootvogel is - die kennis bezit ik nog niet.

Maar via die coördinator-functie ga ik in de toekomst in contact maken met deze groep mensen, en als je dan met ze wilt praten, moet je ook weten waarover je het hebt.

De enige methode om te achterhalen waarover je praat, is: gewoon gaan observeren; je bent straks automatisch verplicht mee het veld in te gaan en zo leer je heel wat. Dat is de beste methode, om straks in het gesprek te kunnen beoordelen wat nuttig en wat niet nuttig is en wat dus de groep wel en niet zou moeten doen.

Voor het ogenblik heb ik de indruk dat iedereen in de groep (d.w.z. Uden, Volkel en Odillapeel) alleen inventariseert, de stootvogels in de gaten houdt en wat nesten in zijn eigen gebiedje lokaliseert.

Tussen de groepen wordt m.i. niet gecoördineerd - er zijn m.i. zelfs nauwelijks contacten en informatie wordt niet doorgegeven.

Bij de voorbereiding van het opzetten van de taakgroep heb ik allerlei telefoontjes gepleegd. Daarvan heb ik de indruk gekregen, dat groepjes van 2 of 3 man regelmatig een gebied intrekken en zelf bepalen wat er volgens hen moet gebeuren en wat er in zo'n gebied te doen of te beleven is. Het grote belang van een coördinatiefunctie vind ik dat, wat ik een stukje kruisbestuiving noem. Immers als mensen met elkaar praten steken ze, via de communicatie, een massa van elkaar op.

Ze horen dan dingen, waar ze zelf misschien nog niet aan gedacht hadden en zeggen dan bij zichzelf: "Ja zeg, dat is een idee!" Of wel ze merken dat anderen bepaalde dingen simpeler doen dan zij - zo leer je steeds wat nieuws.

De vraag is: "waarom is er dan nooit een coördinator benoemd?" Maar er is er wel degelijk eens een geweest. Maar met de jaren is er in elke taakgroep een verloop van mensen. Bovendien is het misschien een probleem, dat binnen de vogelwacht de meest mensen sterk taakgericht en ja, vooral veldgericht zijn. Die houden doorgaans niet van vergaderen, of van schrijven; en van besturen nog minder. Van alles organiseren? Dat doen ze niet graag. Of ze zien dat vooral als een bijkomstigheid. Mensen bij de vogelwacht hebben vooral behoefte aan het opdoen van ervaringen in het veld! Het is dan ook vaak moeilijk, om een goede coördinator te vinden. Wij als bestuur hebben wel telkens aan mensen gevraagd of ze voor een bepaalde groep coördinator wilden zijn en er hebben zich ook telkens wel mensen bereid verklaard dat te doen.

Maar als iemand (bij wijze van spreken) er niet voor in de wieg gelegd is dat een beetje bestuurlijk aan te pakken, verwatert het snel. Het krijgt bij iemand dan geen prioriteit, terwijl je dat op bestuursniveau wel zou wensen; het blijft dan een hobby, een vrijetijdsbesteding naast een baan en het gezin. Daarom kun je moeilijk zakelijke maatstaven aanleggen voor het functioneren van

zulke groepen - de hoofdzaak is dat de mensen plezier beleven aan hun hobby! Je moet ze dus geen taken opdringen, waar ze geen zin in hebben. En dan maar hopen, dat ze er toch nog het beste van maken.

Zo zijn er enkele taakgroepen, waar het coördinatorschap goed werkt, naast andere die veel minder goed uit de verf komen. Daarom zou er overleg moeten plaatsvinden, zodat ze van elkaar weten: zowel wat ze doen als waarom ze het doen. De uiteindelijke opzet is, dat je door middel van het plezier wat je aan de vogelwacht beleeft de doelstellingen probeert te verwezenlijken, die de vereniging heeft.

Nu is binnen de vogelwacht-vereniging over het stootvogel-bestand veel te weinig bekend. Bijvoorbeeld:

Hoeveel stootvogels hebben we eigenlijk in ons werkgebied - en dat zonder in details te moeten zeggen, waar die precies zitten.

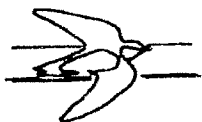
Bovendien moeten we ook vermijden, dat iedereen daarvan op de hoogte is. Zo zou ik bijvoorbeeld met de leden willen bespreken, welke informatie wij als taakgroep wel en niet uitdragen naar de Vereniging als geheel. Zo is er op dat gebied nogal wat weerstand; de vraag is, of dat terecht is. Ook daarover moeten we m.i.binnen de groep praten. Het kan n.l. voorkomen dat er nesten(horsten) met jongen zijn en dat we niet willen, dat iedereen bij die nesten komt. Zijn die jongen eenmaal uitgevlogen, dan vind ik dat we op zijn minst achteraf wat informatie aan de Vereniging moeten geven over het aantal nesten, dat we gehad hebben. Een nuttig stukje statistische gegevens naar de vereniging toe. Immers de kennis van deze vogels is ook binnen de vereniging nog een grijs gebied. Dat is een van de redenen waarom ik meer tijd vrij zou willen maken om dit aan te pakken. Eigenlijk vind ik dat bestuursleden geen taakgroepen behoren te coördineren, om vermenging en versnippering van activiteiten te vermijden. Ikzelf zit nu in de VUT en beschik over een zekere hoeveelheid tijd die ik over een heleboel bestaande activiteiten moet verdelen. Naast het bestuurslidmaatschap van de Vogelvereniging kom ik zelden tot deelname aan Zondags activiteiten van de vogelgroep; ik heb gezinsverplichtingen, de kinderen komen thuis en ik heb een paar kleinkinderen. Zij moeten heel de week werken en ik niet; daarom vind ik dat ik Zondags maar thuis hoor te zijn.

Wel stimuleer ik de Senioresactiviteiten, in het kader waarvan we iedere maandagochtend een Maashorstwandeling maken; ik heb begrepen, dat daar wel degelijk interesse voor is; immers een aantal mensen heeft al laten weten, dat ze graag mee willen gaan.

Maar daarvoor moet er iemand zijn, die het initiatief neemt en die een zeker gevoel voor leiderschap heeft. Door het werk dat ik, meestal op bestuurlijk niveau, gedaan heb ligt me dat en is het me niet vreemd.

Zo voel je, als je met mensen praat, op een gegeven moment dat er een behoefte leeft die niet naar buiten komt; dan moet er iemand zijn die zegt: "kom, dat gaan we doen!".

Om op de stootvogels terug te komen: ik richt me op het volgende seizoen - dan moet de zaak rond zijn. Dit jaar moeten we de mensen hun gang laten gaan, in de wetenschap dat er inmiddels een soort coördinatiefunctie bestaat. Ik ben ze langzaam aan het voorbereiden; hebben ze straks alle gegevens en is dit seizoen achter de rug, dan ga ik met ze rond de tafel zitten.

De groep bestaat uit de volgende personen: Jan Verhoeven, Henk van den Acker, Wim Janssen, Martien v.d.Elzen, Don Alexander v.d.Bergen en Marc Poulissen.

We zouden eens per jaar een ledenvergadering moeten houden. Daarbij zou een korte presentatie gegeven moeten worden van alle taakgroepen, met wat er in hun werkgebied plaats vindt of gebeurd is en wat er verder aan wetenswaardigheden te vertellen is.

Zo ken ik vogelwachten die een jaarboek publiceren, waarin ieder jaar de verslagen verschijnen van de verschillende taakgroepen. De vraag is echter, wat het lot van zo'n jaarboek is. Het wordt ingekeken - maar wordt het ook gelezen of wordt het alleen maar in de boekenkast gezet?

Als er iemand op visite komt wordt er gezegd: "kijk, een jaarboek". Volgens mij is een jaarboek een te eenzijdige vorm van communicatie, alleen van zender naar ontvanger - discussie is veel belangrijker.

Het zal zeker twee jaar duren voor dat de taakgroep stootvogels goed loopt - zo iets is een groeiproces.

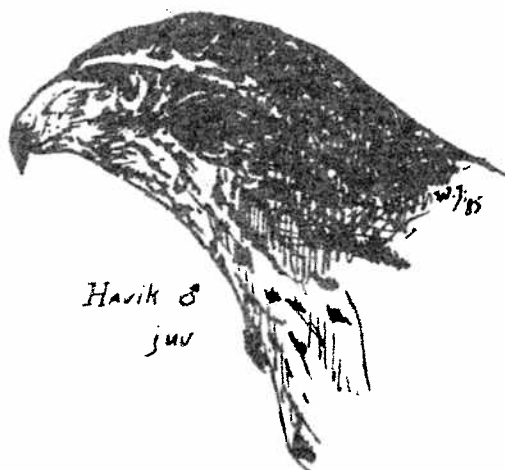
Momenteel zien de leden het volgens mij meer als hun eigen bezigheid dan als verenigingsactiviteit. Mijn eerste doel zou zijn daar verandering in te brengen. Maar daar gaan jaren overheen.

Misschien mag ik het hierbij laten? Je ziet dat het niet alleen over stootvogels gaat, maar dat die de aanleiding ertoe zijn de taakgroepen binnen de vereniging te revitaliseren.

Als ik de stootvogelgroep voor mijn rekening genomen heb is dat om nog eens te onderstrepen, dat we serieus iets met de taakgroepen willen gaan doen.

Als er de volgende maal weer een interview is, hoop ik in staat te zijn haarfijn uit de doeken te doen, wat die stootvogels van ons allemaal doen en hoe ze leven.

Jos Welte

EXCURSIE NAAR AMELAND 1994

Op donderdag 6 oktober werd in de Groenhoeve een dialyzing gehouden ter voorbereiding op de jaarlijkse waddenexcursie.

Het inleidende verhaal van de voorzitter deed de excursiegangers al direct verlangen naar het tijdstip van vertrek.

Ons stond te wachten een eiland dat door zijn bewoners "de Waddendiamant" wordt genoemd omdat het alles bevat waar een natuurliefhebber voor gaat: eindeloze zandstranden, duinen, bossen, polders en wadden. Verder natuurlijk een keur aan vogels. Ameland biedt meer! Men kan zgn. Commandeurswoningen vinden. Deze woningen stammen uit de tijd van de walvisvaart die plaatsvond van 1658 tot 1800. De kapitein van een walvisvaarder werd commandeur genoemd. Vandaar! Jammer is het dat het toerisme zo sterk wordt bevorderd dat de natuur er door bedreigd kan gaan worden.

Na het inleidende verhaal van de voorzitter werden we door John Hermans verwend met een schitterende kollektie dia's die vele vogelsoorten bevatten die op de waddenellanden voorkomen.

Door Peter Noy, Peter vd Braak en John Hermans was zelfs een kleine tentoonstelling ingericht. Bedankt.

Met deze bagage gingen maar liefst 35 personen op weg. En 4 personen kwamen één dag later de groep versterken tot maar liefst 39 personen. Hier volgt hun relaas van dag tot dag.

Zaterdag 8 oktober 1994

Eerste dag van de excursie.

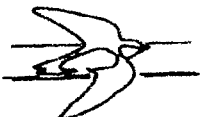
Het is ongelooflijk vroeg in de morgen (05.15 uur !!) als door een goed geregelde ophaaldienst de deelnemers thuis worden opgehaald. Chris nogmaals bedankt voor de service! Het verzamelpunt was de markt en iedereen was mooi op tijd. Het was nog flink koud tijdens het wachten op de bus. Ja, het staat er echt goed! We gingen voor de eerste keer in de geschiedenis van de Vogelwacht Uden met de bus op excursie. De stemming zat er al gauw goed in en naast vele minder en meer gewaagde opmerkingen werd hier en daar een "fles van" houd er de moed maar in" getoond.

Toen de bus arriveerde werd de achternuit getooid met de Vogelwachtvlag en we konden vertrekken.

Jan Verhoeven pakte pen en notitieboekje en ja hoor binnen zeer korte tijd stonden er al 18 soorten genoteerd. Mijn score bedroeg op dat moment uitsluitend vroege vogels in de bus.

Jos Welte, werd evenals schrijver dezes, onder luide aanmoedigingen geprest ook een dag te beschrijven. Hiermee was hij zo verguld dat hij met snoep rondging, de goederd.

Na een paar uur rijden waren we de weg kwijt en aangeland in een of ander Midden-Oostenland. Plaatsnamen als Metslavier, Brantegum en Hurdegarijp verschenen op

de richtingborden. Toen tenslotte ook nog een Turkse tortel vlak langs de bus vloog waren we er zeker van.

Ondanks deze situatie wist onze chauffeur de bus, onder luid gezang van het originele lied: "We zijn er bijna", op tijd bij de pont te brengen. Na een behouden overtocht met de rederij Wagenborg bereikten we te 11.00 uur ons doel: Ameland. Naast het gebruikelijke beeld van meeuwen op de slikken (het was laag water) scheerde een slechtvalk vlak voor ons langs. De zaterdag kon niet meer kapot. Een mooi gezicht zo'n vogel zo laag en zo vlakbij te zien vliegen.

Na regelen van het bagagevervoer worden de fietsen gehaald en begon de lange stoet (35 deelnemers/sters, aan de rit naar Ons Kasteel, m.n. ons thuis voor de komende dagen. Allereerst werd de speeltuin bestormd. Jan Willem Hermans en Peter Wienbelt wensten nog voor de officiële ontvangst een wip te maken. Een van mijn dia's kan dit bewijzen.

Onze tijdelijke pleegouders ontvingen ons daarna met koffie en koek. Een prima begin.

"Ons Kasteel" bleek een goede greep te zijn. Mooie slaapkamers, een goede eetzaal en alle medewerking van de eigenaars. Snel werden groepjes gevormd, de kamers betrokken en nog sneller gingen groepjes op pad met kijker en boek om vooral weinig tijd te verliezen. De eerste dag levert natuurlijk veel scoort-waarnemingen op maar echt bijzonder waren: smelleken, visarend, bruine- en blauwe kiekendief en wespndief. Een "gewone" torenvalk kreeg al gauw nog nauwelijks aandacht. Na een lange middag wandelen of fietsen was de eetlust goed aangescherpt en smaakte het avondeten prima! We zouden hier niets tekort komen. Velen keken 's-avonds naar de TV omdat Nederland de finale om het Europees kampioenschap volleybal moest spelen tegen Italië. Met wat tegenzin moet worden toegegeven dat Italië uiteindelijk de verdiende winnaar werd. Dat het echter m.u.v. de laatste set een spannende partij was bleek uit het feit dat Peter Noy brak met de oude traditie en niet naar huis belde. Alles van deze dag samenvattend: een prachtige dag, mooi weer, een hoge score voor de echte vogelaars en voor ondergetekende een leerzame dag omdat hij er bijna in slaagde een fazantenhaan te onderscheiden van een scholekster. Volgens zijn mentor een stap in de goede richting. Flink doorzetten, en goede wil tonen, wat extra bijlessen nemen en volgend jaar lukt dat onderscheid op Terschelling vast en zeker.

Aad van Toor

Zondag 9 oktober 1994

Zondag, de eerste volledige dag van onze herfstexcursie. Na een goede nacht in een prima bed 's morgens lekker op tijd opgestaan om zodoende zonder file te kunnen douchen. Daarna even buiten een lekkere frisse neus gehaald, nog even heerlijk gewipwapt met, hoe kan het anders, Jan Willem en om half negen, volgens afspraak aan het ontbijt.

In navolging van de prima verzorging van gisteren was ook het ontbijt van grote klasse. Naast het verse brood werden we verrast op prima vleeswaren, goede kaas en zoetwaren. Een ontbijt waar menig "continental breakfast" in een viersterren hotel niet aan kan tippen.

Het enthousiasme over de verzorging was zo groot dat we getuige werden van een historische gebeurtenis op Ons Kasteel: er was brood tekort. Maar gelukkig bood de vrieskist uitkomst en konden ook de laatste lunchpakketten, na wat hak- en bikwerk klaargemaakt worden.

Met een gemêleerd en zeer gezellig groepje besloten we de dag op te splitsen in twee stukken. 's Morgens zouden we wandelen en 's middags op de fiets richting het Oerd en wie weet de langverwachte velduil...

Zoals gezegd trokken we, met prachtig weer, te voet naar het bos ten noorden van Nes waar we naast de vogels ook fraaie paddestoelen aantreffen. Met behulp van de nodige boeken en de kennis van Maria werd ook hier drijftig gedetermineerd. Sommigen zeiden tussen de paddestoelen kabouterijtjes gehoord te hebben die riepen dat zij toverkracht hadden, ikzelf heb dit helaas niet gehoord.

Na het bos, door de duinen richting Noordzeestrand waar we uitkwamen bij een schitterend strandpaviljoen. Bij de ingang werden we verwelkomd met het volgende gedicht:

Een rode zon
een stille zee
De nevels in de Morgen
een vogel neemt de zomer mee
de toekomst ligt verborgen
Stille voor de najaarsstorm
afscheid van de groene bomen
einde en een nieuw begin
oktober, oh oktober.

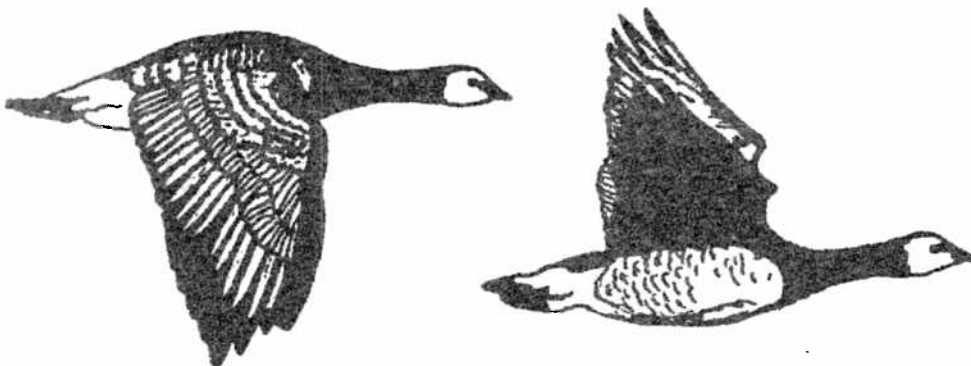
Op het terras konden we heerlijk van de zon, de koffie en het appelgebak met slagroom genieten. Het was inmiddels zulk prachtig weer geworden dat we in ons shirtje buiten konden zitten. Zoals echte vogelaars betaamt werd er ook tijdens het koffiedrinken nog gevogeld en zodoende kregen we boven de Noordzee prachti-

ge Jannen van Genten in de kijker.

Na de koffie terug door de duinen en omdat we van een norse Amelandse schone niet over het ruiterspad mochten lopen kwamen we gelukkig op het voetpad terecht waar we van zeer dichtbij de heer B. Klekendief tegenkwamen. Een prachtig gezicht. Uiteindelijk kwamen we weer bij de kampeerboerderij terecht waar we onze fietsen van stal haalden.

Eerst richting Eendekool waar we hoopten de velduil aan te treffen maar helaas, wel veel ander moois maar de velduil niet. Toen maar doorgefietst richting het Oerd en daar kwam na vier jaar een waddenwens in vervulling want daar vloog hij.... de velduil. Niet voor niets een soort om lang naar uit te kijken. De speciale vorm en vlucht pastte uitstekend bij het prachtige landschap.

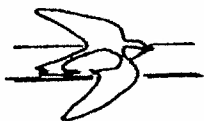
Vanaf hier weer verder naar het uitkijkplateau. Na de klim naar boven kregen we zicht op het wad waar vele duizenden vogels zaten, een heel mooi gezicht... maar er was nog meer. Omdat het inmiddels al later op de middag was stond de zon al laag aan de hemel en dat gaf een overgetuigd mooi beeld waarbij het wel leek of het licht uit het water kwam. Speciaal voor deze gelegenheid en een beetje voor Vera en omdat er toch al een gedicht in dit verhaal stond de volgende Haiku(*):

Als de avond valt
En de zon het wad in zakt
Straalt de zee van licht.

Na een uitstekende avondmaaltijd en een lekker bakke koffie toe, naar het groene nieuws en de groene sport gekeken en vervolgens met z'n twintigen naar de kroeg. Ondanks de veelbelovende reclameteksten op de wand bleek er nog slechts een overjarig tarwebokje onder de kurk te zitten. Dat mocht de pret niet drukken want het tappijs en de Koninckjes lieten zich ook prima smaken. Voor middernacht weer thuis waar precies om twaalf uur ons aller Willie van harte werd toegezongen met z'n verjaardag.

Peter Wienbelt

*: Haiku: drieregelig versje, van Japanse oorsprong, waarvan de eerste regel vijf lettergrepen telt, de tweede zeven en de derde weer vijf. Ritme gebaseerd op ademhaling. Het is de kunst om, in die strikte vorm, een dichtertlijke waarneming te formuleren. Liefst naar de natuur. Misschien iets voor onze trouwe Bruijsel schrijvers??

Maandag 10 oktober 1994

Op Ameland beschikt S.B.B. over meer dan 800 ha. grond; 436 daarvan heeft ze in bezit en 400 in beheer. Deze voornamelijk in het midden en westen van het eiland gelegen duinterreinen zijn gedeeltelijk bebost. Het zijn zowel binnen- als buitenduinen en ze bestaan uit valleien, moerasjes en heidevelden. Vooral de niet-beboste delen zijn plaatselijk botanisch interessant: je vindt er parnassia, duizendguldenkruid, orchideeën en korstmossen. Zoals in vrijwel het hele Waddengebied zijn deze duinen kalkarm.

Als altijd werden er ook dit jaar weer voor de boerderij, die ons "kasteel" en uitgangspunt was, groepjes gevormd van vogelaars, die elkanders gezelschap op prijs stelden. De ene groep ging bijvoorbeeld op de fiets, een andere te voet zijn geluk beproeven. De groep waartoe ik hoorde begaf zich in de richting van het Oerd en bestond uit Jan Willem, John, Rianne en Ernest, Peter (vd Braak) en Willie, Aad en mijzelf.

Het zou een mooie dag worden met volop zon en veel fietsgenot. Maar bij het begin van de dag ligt de vlakte NOG vol mist en wordt de stilte alleen doorbroken door ons, vogelaars.

In elke groep zitten er altijd wel een paar, die zowel hun gehoor- als gezichtsvermogen extra goed ontwikkeld hebben; dat vind ik telkens weer bevestigd - zo ook deze keer.

We zien om te beginnen een torenvalk, die op een paal zijn prooi - in dit geval een muis - zit te verorberen. Een rietgors is in de struiken misschien moeilijk te vinden, maar ons geduld wordt beloond. Verder zien we zowel de witte kwik en de buizerd als grasplepers en koperwieken.

John vertelt ons, dat je op de toendra om de 5 meter wel een graspleper zag!

Een bordje met "Rijkswaterstaat" laten we links liggen en vervolgen onze weg op het fietspad. Eerst een torenvalk, lastig gevallen door een kauwtje, dan een koperwiek met witte oogstreep; de torenvalk vliegt langs de stuifduinen weg richting het Oerd.

Bij het hek van R.W.S. met opschrift "Bure Blinkert" zitten in een wel twee kraaien aan de ingewanden van een dood konijn te smullen - zo te zien een feestmaal. Typisch een geval van "Samen zullen we alles delen".

Langs het pad zien we links de duinen en rechts weilanden met konijnen en kraaien. Een zwarte roodstaart vliegt voor ons uit. Vogelboekbezitters zoeken hem op en Peter bevestigt dat het klopt: bij hem in de tuin zat er zo een te fluiten. De eensgezindheid binnen de groep wordt weer eens bevestigd! Een veldleeuwerik vliegt zingend met krioelend gezang over ons heen - ook dat is een genot op deze zonnige dag.

Vanaf een verhoging in de duinen: eksters en kraaien, die een buizerd niet met rust kunnen laten; ze proberen hem door lawaai en intimidatie te verjagen. Het wisselende landschap toont elkveren, dagboekkoeksbloem, Jacobekruiskruid, melkdistel en diverse andere kruiden en wilde bloemen. Op enige afstand is een bergeend te zien en een kleine mantelmeeuw.

Dan vliegt een groenpootruiter al zingend over en gaat een eind verder op de schorren zitten.

Op de melkdistels langs het fietspad zitten slijjes. Van dichtbij zijn de mannetjes en vrouwtjesdieren heel mooi te zien. In een poging ze te fotograferen loopt John langs het fietspad lange tijd met ze mee. Tenslotte maakt hij op ca. 1.5 m afstand verschillende foto's van ze. Dan wordt een tapuit in de kijker genomen en door hem op de gevoelige plaat vastgelegd.

Daarop zien we een tapuit met maar één poot; als we er daarna een met normaal twee poten zien zegt iemand: "straks zien we er een met drie poten"(sorry,grapje). Daarmee is de excursie op volle toeren; en als altijd ziet John's oog heel veel. Ja, als hij opeens een vogel ziet valt hij met zijn fiets op de grond: het blijkt een beflijster te zijn! We komen langs een overzichtsbord met plattegrond van het "Oerd"; richting schuilhut. Die ligt wat noordelijk. Na een flinke klim omhoog worden we door een schitterend uitzicht beloond :een breed vergezicht.

Boven op het plateau overzie je heel het duingebied. Maar ondanks de zon is er ook laaghangende nevel die het uitzicht wat belemmert; in feite is het heilig.

Vandaar dalen we af langs een trap en zien daarbij pimpelmezen, een buizerd en een winterkoning. Inmiddels heeft de buizerd theevisite gekregen van buurvrouw ekster, vlak naast hem.

Beneden langs het wad horen we de bonte pieten.(Nee, geen zwarte pieten, daarvoor is het nog te vroeg). Op het moment van onze afdaling is het daar beneden eb. De boerenwaluw die daar langs- en overvliegt doet de groep verbaasd staan; bijna iedereen is opgetogen. Daarop is in een struik mooi een grote groep kepen en vinken te zien. We lopen dan richting strand, langs de afvanginstallatie van een gasmaatschappij. Boven de waddenzee vliegen diverse eldereenden. Maar we moeten verder omlaag, door dichte, hoge duindoornstruiken; dit jaar staan ze zonder bessen. Als altijd doet de duindoorn ook nu weer zijn naam eer aan. Iemand (ik mag geen naam noemen) maakt de gebruikelijke opmerking bij het zien van veel Jan van Genten: Jan-Henk van Genten. Ver op zee vliegen rotganzen over en jonge zwarte zee-eenden. Een schip, dat aan het vissen is wordt daarbij gevolgd door diverse soorten meeuwen: zilver-, mantel- en andere.

Opnieuw zien we grote groepen eldereenden over zee langsvliegen. Vele vrouwtjes en maar enkele mannetjes. Wat zijn die mannetjes toch mooi!

Daarop vertelde Jan Willem het verhaal van William van de Velde over een B.B.Z.-je. Wat dat betekende? Eigenlijk hoort dat niet in een verslag thuis, maar de schrijver is hier niet echt op tegen. Het staat voor Binnen-Broekse Zaadlozing. Nou is iedereen zeker verontwaardigd?

Na dit gebeuren gingen we maar snel terug naar onze fietsen.

Langs het fietspad: een vuurvindertje op duizendguldenkruid. Dan een prachtig schouwspel: een velduil en een buizerd samen in het luchtruim en lange tijd samen waarneembaar!

Nu waren we echt toe aan koffie, cacao melk en gebak in het dorpje Nes. Even langs de plaatselijke V.V.V. en daarna richting strand. Daar zien we drieteenstrandlopers. Een hele mondvol, zo'n naam, na alle versnaperingen die we net gehad hebben!

Bij ingang Westepad op enige afstand: tapuit, torenvalk en roodborsttapuit;

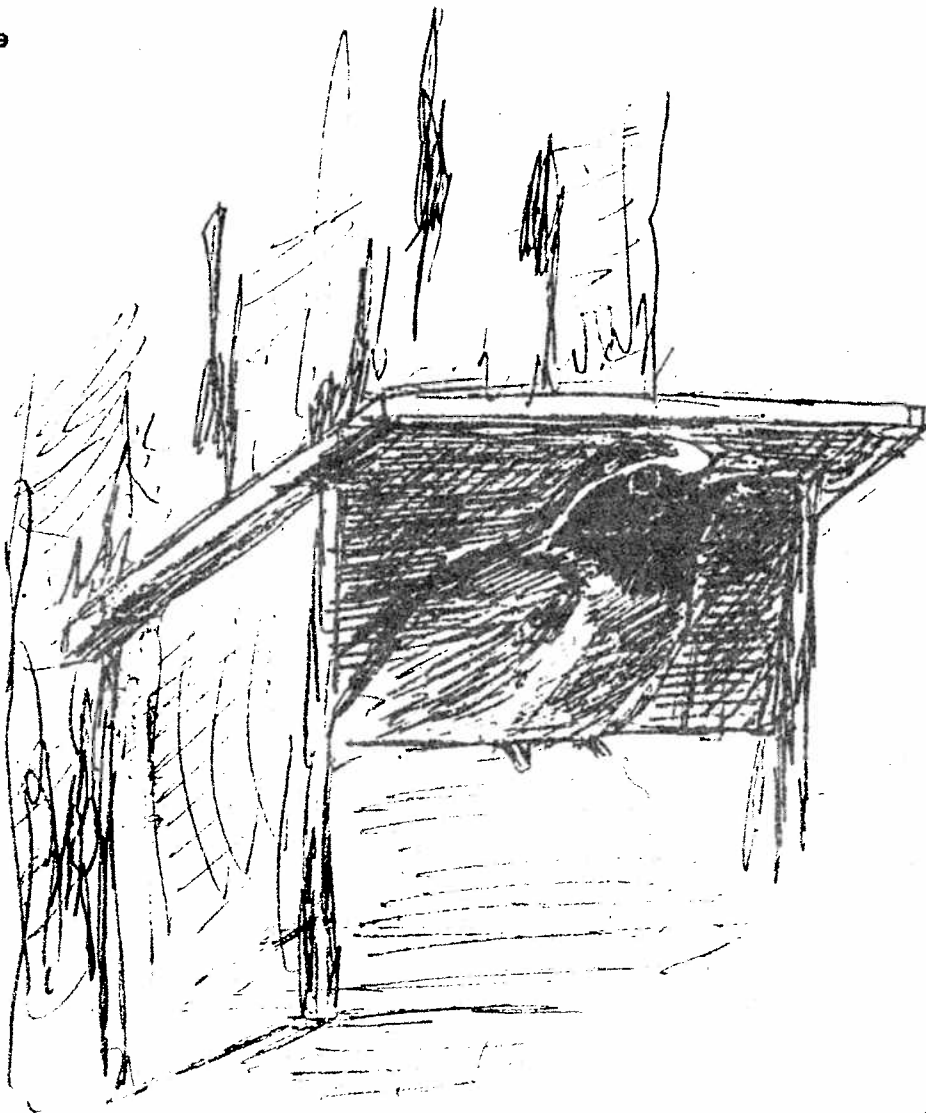
dan een tapuit vlak langs ons fietspad. Bovendien o.a. bulzerd, rietgors, roodborst(en) (maar niet rood van de zon), tweemaal blauwe vrouwtjes-kiekendieven, en tweemaal een bulzerd met een ekster.

Tja, ahweer een beffijster en een Vlaamse gaai die roept; dan witte kwikstaart, slobeend en bergeenden.

Bij het gebouw van de K.N.R.M. zien we rotganzen, drieteentjes, een bonte strandloper, een scholekster (altijd op anderen aan het schelden), de wulp (die een van de mooiste geluiden maakt die er maar zijn, vooral zo klinkend over het water en het wad).

Na heel wat kilometers gefietst en veel gezien en beleefd te hebben is het na zo'n mooie dag een genot om terug te zijn in ons kasteel. Lekker warm eten en laat naar bed, om de volgende dag opnieuw te genieten van alle goeds dat op dit prachtige eiland Ameland te beleven valt.

Jos Welte

Dinsdag 11 oktober 1994

Korte impressie van een dagje vogelen oftewel een wanhopige zoektocht naar de velduil.

Ik word wakker. Waar ben ik? Ik hoor iemand snurken, dus ik ben in ieder geval niet thuis. Langzaam begint het weer te dagen. AMELAND.
Buiten zie ik mist, dat belooft niet veel goeds. We gaan het toch maar weer proberen. Vlug aankleden en wegwezen, want het is zo weer ontblijten. Ik probeer mijn tamelijk verkrampte achterwerk weer op het fietszadel te hijsen. Onder hevig protest van pijnlijke spieren krijg ik het toch klaar om weer aan te fietsen. We kiezen voor een tripje naar de wadkant. Het is al viug duidelijk dat we veelal op geluid zullen moeten vogelen, want het zicht bedraagt hooguit 50 meter. Toch geeft zelfs zo'n mistig ochtend-ritje mij weer het gevoel dat ik echt vakantie heb. Aan vogels valt er niet veel te zien, dus maar viug richting Ons Kasteel voor het ontblijt. Na de 'broodoorlog' is het met het zicht nog niet veel beter gesteld. We besluiten om in navolging van gisteren door de duinen naar de westkant te fietsen en dan langs het wad weer terug. Na een half uur besluiten we een lange koffie- en snertpauze te houden, want de zon wil maar niet doorbreken. Henk en ik lopen nog even door naar de zee, maar veel verder dan een aantal futen, een roodhalsfuut en een hele hoop mist komen we ook niet. Na de erwtensoep haalt Chris nog even zijn Duits op door gezellig te 'plaudern mit ein Deutsches Ehepaar'. Dat zien wij niet zo zitten, dus bestijgen we ons stalen ros weer en kachelen op de vuurtoren af. Onderweg jaagt Jan nog een waterral op, maar echt goed hebben we hem niet te zien gekregen. Diezelfde Jan, Jan Hazelhoff stopt even bij een vijver in het bos om de tamme eenden op de gevoelige plaat vast te leggen. Onze eendenexpert Piet breekt zijn hoofd over de naam van een bijzondere eend in deze vijver. Hij mompelt iets van balkantaling en blijft eigenlijk de hele dag aan het peinzen. Of zou dat iets met het vertrek van Jo te maken hebben? In volle vaart gaan we verder richting wad. Daar is het zicht gelukkig iets beter. We zien twee bijzondere gorzen en na een achtervolging van 20 min. en een besluiping van 10 min. blijken het geen cirgorzen, maar 'gewoon' geelgorzen te zijn. Even verder moeten we weer stoppen. Jan Hazelhoff heeft een erg makke keep ontdekt en moet hem bijna met zijn lens aan de kant duwen zo tam is ie. Als zijn rolletje vol is en automatisch terugspoelt schrikt de keep, en gaat er vandoor. Er valt verder ook niet zoveel te zien en we besluiten om al ons geld op de velduil te zetten. Gas erop en richting de eendekooi. Onderweg zien we eerst 2 en later nog 3 strandseuwerlikken en we zien een smelleken over de dijk schieten. Bij DE velduilplek angekommen nemen we het ervan en turen alle kanten op, maar het mag weer niet baten. Inwendig vervloek ik alles wat maar op een velduil lijkt. Gelukkig is er morgen nog een dag. Met een onbevredigd gevoel zetten we koers naar de warme hap. De vis smaakt goed en ook de warme douche doet wonderen. Enigszins opgeklaard gaan we naar de dorpskerk om al bijtend en moppentappend de dag af te sluiten.

Groetjes,
William van der Velden

Woensdag 12 oktober 1994

He, wat jammer, alweer de laatste dag van onze voortreffelijke vakantie. Met weemoed nemen we afscheid van de familie Ketelaars. Tot over enkele jaren. Onze bagage werd op een hoop gelegd. Dankzij de geweldige inzet van Pieter van der Voort is alles weer perfect geregeld. Pieter bedankt! De fietsen kunnen op de Pler afgeleverd worden. Tijd genoeg dus om nog eens lekker langs het wad te vogelen. Enkelen andere verkozen het café of gingen rustig richting Pler.

Wij gingen naar de oude Haven om te proberen nog een glimp van de sneeuwgorzen op te vangen. We hadden geluk. Een 5-tal vogels lieten zich goed zien. Het is altijd een beetje een rotzooitje waar deze vogels zich bevinden. Ze zoeken dan ook aan de rand van de wadzijde naar iets eetbaars. Insekten, want daar houden ze van! Deze vogels komen van Groenland of Siberië om hier te overwinteren, wat een opgave. Turend over het wad zien we o.a. enkele vogels terugturen. Hun naam laat zich raden: tureluurs. Het 'gewone spul' is volop te bewonderen. Tureluurs, bontbekplevieren, rosse grutto's, wulpen, scholeksters, bonte strandlopers om maar enkele soorten te noemen. Wat een rijk gebied toch.

Nu moeten we toch haast maken om op tijd onze fietsen in te leveren. Jammer tijd, het lijkt wel of we deze gedurende de afgelopen 5 dagen vergeten hebben. In de wachtruimte komen de Udense vogelaars weer samen.

Het is weer boottijd. Al varend richting Holwerd zien we de bus al staan. Geweldig wat een luxe. Relaxed in Uden aankomen.

Ondertussen werkte Jan Verhoeven de laatste vogelgegevens nog bij. Maar liefst 120 vogelsoorten zijn door ons op naam gebracht.

Voor de statistici volgen hier de namen op de volgende bladzijde:

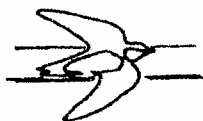
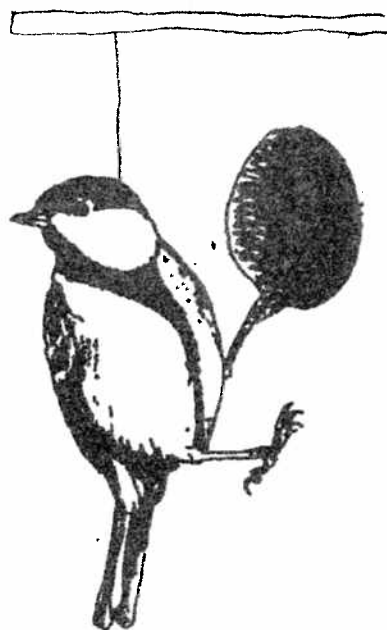
Jan-Willem Hermans

1. spreeuw
2. witte kwikstaart
3. kokmeeuw
4. zilvermeeuw
5. fuut
6. bonte strandloper
7. scholekster
8. graspleper
9. kauw
10. torenvalk
11. strandleeuwerik
12. wilde eend
13. huismus
14. stormmeeuw
15. wulp
16. goudplevier
17. houtduif
18. kneu
19. pijlstaart
20. grote mantelmeeuw
21. zwarte kraai
22. fazant
23. keek
24. winterkoning
25. ekster
26. vink
27. roodborsttapuit
28. rugpootbuizerd
29. blauwe kiekendief
30. kramsvogel
31. merel
32. buizerd
33. kleine mantelmeeuw
34. drieteenstrandloper
35. jan van gent
36. holenduif
37. eldereend
38. steenloper
39. rotgans
40. veldleeuwerik
41. sperwer
42. blauwe reiger
43. watersnip
44. zwarte ruit
45. smient
46. zilverplevier
47. waterhoen
48. meekoet
49. koolmees
50. pimpelmees
51. roodborst
52. velduil
53. smeltken
54. sja
55. grutto

56. turkse tortel
57. roze grutto
58. koperwiek
59. visdief
60. bruine kiekendief
61. heggemus
62. vlaamse gaai
63. putter
64. winterzaling
65. rietgans
66. groening
67. weespandief
68. groenpootruit
69. bergeend
70. tapuit
71. kulfeend
72. gele kwikstaart
73. kluut
74. aalscholver
75. frater
76. bontbekplevier
77. grauwe gans
78. roek
79. oeverloper
80. zanglijster
81. zwarte mees
82. goudvink
83. zwartkop
84. boerenzwaluw
85. toppereend
86. baardmannetje
87. middelste jager
88. grote bonte specht
89. grote stern
90. barmeis
91. grauwe vliegenvanger
92. waterral
93. beflijster
94. slobeend
95. zwarte roodstaart
96. goudhaantje
97. sneeuwgorse
98. tafelsaad
99. slechtvalk
100. roodkeelduiker
101. doelaars
102. kraaiend
103. knobbelzwaan
104. dwergmeeuw
105. noordse stern
106. zeekoet
107. geoorde fuut
108. roodhalsfuut
109. grote jager
110. gijf

111. kanoetstrandloper
112. zwarte zee-eend
113. oeverpleper
114. ransui
115. boompleper
116. ringmus
117. vuurgoudhaantje
118. geelgors
119. middelste zaagbek

SPEURNEUS

TE KOOP:

13-40 POWER ZOOM TELESKOOP BOB MET TAS EN STATIEF

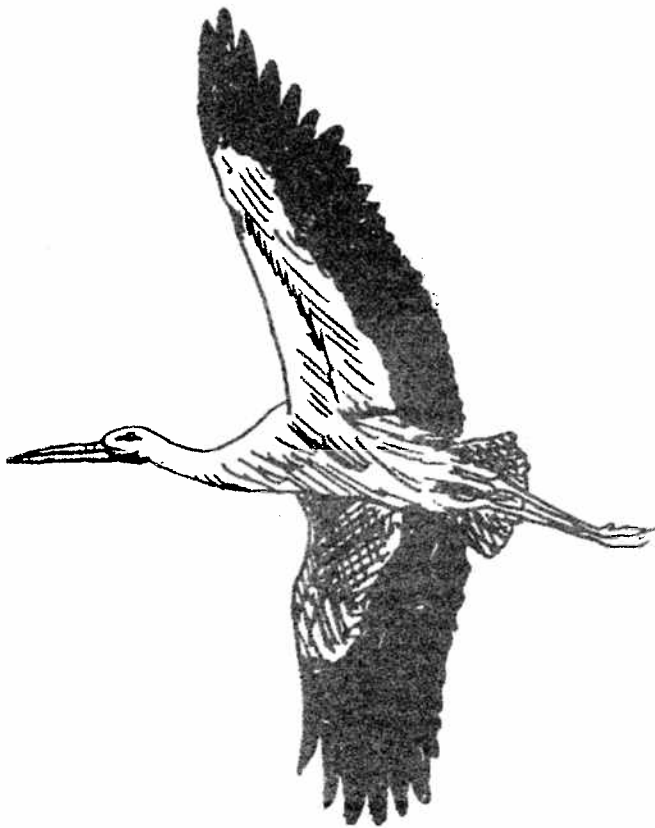
Nieuwwaarde f 675,-

Nu voor f 250,-

Informatie: J.K.C. v.d. Heuvel

Liebrechtsplein 37

5467 KM VORSTENBOSCH tel. 04130-64150

Voor U gelezen

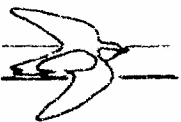
Valk vindt muls door urinespoor

Als ze jagen, hangen torenvalken 'biddend' in de lucht. Klapwiekend speuren ze de grond af en als ze een prooi zien, maken ze een plotselinge duikvlucht om de buit, vaak kleine zoogdieren, te grijpen. De precisie waarmee de vogels bijvoorbeeld woelmuizen kunnen opsporen, was tot nog toe een onopgelost raadsel. Finse onderzoekers hebben nu een vermoeden dat de torenvalk sporen van de muizen kan zien met behulp van ultraviolet licht, zo schrijven ze in *Nature* van 2 februari. Woelmuizen laten een geurspoor

achter van urine en uitwerpselen om hun territorium af te bakenen. Dit bovengrondse geurspoor is duidelijk te zien door roofvogels. Ook hun achterste, dat vaak doorweekt is met urine, is in ultraviolet licht als het ware een levend baken. Dit zou een antwoord kunnen zijn op de vraag waarom de valken in een voor hen vreemd gebied zo gemakkelijk concentraties van woelmuizen kunnen opsporen. De Finse onderzoekers zeggen in hun publikatie dat de roofvogels

ultraviolet licht kunnen zien. Mensen kunnen dat niet. Met behulp van deze eigenschap kunnen de torenvalken in een korte tijd een relatief groot gebied onderzoeken op de aanwezigheid van woelmuispopulaties. De onderzoekers deden hun experiment in het laboratorium en in het veld. Gevangen wilde torenvalken waren in staat de geursporen van woelmuizen op te sporen in een donkere ruimte met slechts ultraviolet licht. Bij uitsluitend voor de mens zichtbaar licht konden de vogels de sporen niet zien. In veldexperimenten bleven de valken dichtbij de kunstmatig aangebrachte geursporen om te jagen, ook al was daar geen enkel muisje te bekennen.

Koolmees kan niet zonder slakkehuis

Slakkehuizen vormen in het broedseizoen een belangrijke kalkbron voor vrouwtjes van de koolmees. Door de zure regen verdwijnen in bossen op arme grond de slakjes uit het gebladerte en dat bedreigt mezen en andere bosvogels.

DAT ZURE REGEN de mezenstand bedreigt, toonden onderzoekers van het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek (NIOO) in Heteren al vijf jaar geleden aan. Verzuurde grond, waarin door uitspoeling met zuur regenwater, weinig kalk en veel aluminium zit, veroorzaakt kalkgebrek bij koolmezen en andere bosvogels.

Dat gebrek aan kalk veroorzaakt dunne en poreuze eierschalen. Eieren drogen uit en breken gemakkelijk. Vandaar dat in verzuurde bossen gemiddeld slechts twee tot drie jongen het mezenest verlaten, in plaats van de gebruikelijk zes of zeven.

In een vervolgpublikatie die deze week is verschenen in het wetenschappelijk tijdschrift *Nature*, laten de onderzoekers zien dat slakken een cruciale rol spelen in het leven van de meesjes in wording. 'Het is voor het eerst dat er experimentele aanwijzingen zijn voor kalkgebrek in wilde vogels, en dat daar slakken bij betrokken zijn', constateren ir J. Graveland en dr A. van Noordwijk, die een voedingsexperiment met wilde mezen uitvoerden.

Het experiment van het NIOO vond plaats in de Buunderkanip, ten westen van Arnhem, een terrein met afwisselend loof- en naaldbos op arme grond. Ongeveer veertig procent van de vrouwtjes legt daar eieren met slechte schalen. Vaak wordt een nest met een of meer kapotte eieren voortijdig door het vrouwtje verlaten, waardoor ook de goede eieren niet uitkomen.

'De aard van de eierbeschadigingen wees op kalkgebrek, maar dat moesten we wel kunnen bewijzen', zegt Van Noordwijk. 'Dat mezen op kalkrijke bodems meer kalk binnenkrijgen dan mezen op kalkarme gronden, ligt voor de hand. Wij hebben geconstateerd dat vrouwtjes tijdens de legperiode zich bijvoeden met kalkrijk materiaal, zoals slakkehuizen.'

Dat de magen en uitwerpselen van mezen vol slakkehuizen blijken te zitten, is verwonderlijk, want mezen houden helemaal niet van slakken. Rupsen en spinnetjes vormen hun gebruikelijke maaltijd. Die beestjes leveren echter slechts twintig procent van de kalk die een vrouwtje in

haar legperiode nodig heeft. Om aan de rest van hun dagelijkse kalkbehoefte te voldoen, zijn de vrouwtjesmezen aangewezen op verlaten huisjes van kleine slakjes die zich gewoonlijk op bomen en struiken ophouden.

Maar in bossen waar veel eischaalproblemen zijn, blijken mezen nauwelijks slakkehuizen te nuttigen. Wel vond men in maag en uitwerpselen schalen van kippe-eieren die de mezen bij boerderijen en picknick-plaatsen in de omgeving verzamelden. Dieren die dat deden, bleken minder problemen met hun eieren te hebben.

Van Noordwijk: 'Dit betekent dat een gebrek aan slakkehuizen de eischaalproblemen in bossen op arme grond veroorzaakt. Een deel van de vogels probeert het kalkgebrek te compenseren met door de mens geleverde bronnen van kalk.'

Om hun bijvoeder-hypothese te bestuderen, bevestigden de onderzoekers slakkehuizen en schalen van kippe-eieren bij de mezenkastjes in het verzuurde bos. De bijgevoerde mezen bleken inderdaad minder slechte eieren te hebben en de vrouwtjes bleven langer op hun nest dan hun niet bijgevoerde soortgenoten. Dat resulteerde in meer nakomelingen.

De natuurlijke aanwezigheid van slakken is dus belangrijk voor een goede mezenstand. Van Noordwijk en collega's toonden aan dat de slakken inderdaad verdwijnen als de grond verzuurt en dat ze blijven op rijkere gronden die minder gemakkelijk verzuren. Door het strooien van kalk op arme verzuurde bosgrond komen de slakken weer terug. Tegelijkertijd verdwijnen dan ook de problemen met het broedsel van de koolmezen.

Slakken hebben veel kalk nodig voor hun voortplanting en groei. Ze halen de kalk direct uit de bodem door opname via de huid, of door het inslikken van grond en steentjes. Van Noordwijk: 'Zure depositie is in Nederland de belangrijkste reden voor een afname van de hoeveelheid kalk in arme gronden. Wij concluderen dan ook dat zure depositie de oorzaak is van het verdwijnen van slakken en daarmee voor een geringer broedsel van koolmezen en andere bosvogels.'

Maarten Evenblij

DE VOGELWET 1936

Op 1 september 1994 is de Vogelwet 1936 op een aantal belangrijke punten gewijzigd. Een van deze punten is het schrappen van de vrijstelling voor het verstoren van nesten van beschermde vogels in of tegen gebouwen door de gebruikers of hun lasthebbers (artikel 20). Deze bepaling was in strijd met Richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand.

De consequentie van het vervallen van deze bepaling is dat er voortaan een vergunning nodig is voor het verstoren van nesten van beschermde vogels in of tegen gebouwen. Deze kan, in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid, in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer of ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of ter bescherming van flora en fauna, worden verleend op grond van artikel 10 van de Vogelwet 1936, voor zover er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Gebouwen worden in dit artikel niet genoemd. Als grond voor verstoring van nesten in of tegen gebouwen kan daarom alleen het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid worden gehanteerd. Vergunningen als bedoeld in artikel 10 worden afgegeven door de Commissarissen der Koningin. In de praktijk zullen dergelijke alleen worden verleend voor het verstoren van nesten van meeuwen, die in toenemende mate en in grote aantallen op gebouwen nestelen.

Het verbod om nesten van beschermde vogels te verstoren kan tot problemen leiden, bijvoorbeeld bij de verbouwing van woonhuizen of het afbreken van gebouwen gedurende de broedtijd. Ook bij het kappen van bomen of andere werkzaamheden in bossen, parken en plantsoenen bestaat het risico dat nesten worden verstoord. Wat kan er worden gedaan om dit te voorkomen of het risico tot een minimum te beperken? In het volgende worden enkele aanwijzingen daaromtrent gegeven.

Welke vogels zijn beschermd?

In beginsel zijn alle inheemse vogels beschermd op grond van de Vogelwet 1936. Vier soorten (kokmeeuw, zilvermeeuw, spreeuw en hulsamus) zijn een deel van het jaar onbeschermd, maar gedurende de broedtijd beschermd. Een aantal vogelsoorten behoort tot het wild van de Jachtwet en enkele daarvan zijn het gehele jaar bejaagbaar. Het verstoren van nesten van deze laatste soorten is toegestaan. Het gaat hierbij o.a. om houtduif, kauw en ekster. Verwilderde (post-)duiven zijn niet beschermd op grond van een wet.

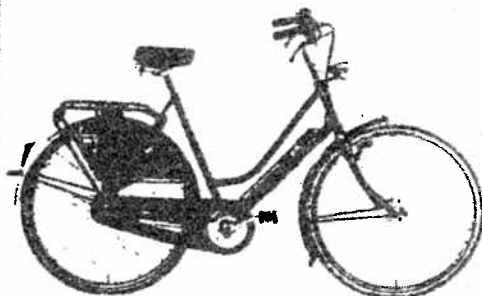
Een uitgebreidere brochure is ter inzage beschikbaar bij Jan-Willem Hermans, tel.nr. 04132 - 69804.

Voor meer informatie over de Vogelwet 1936 kun u contact opnemen met Vogelbescherming Nederland, Driebergseweg 16c, 3708 JB ZEIST, Tel. 03404-37700.

HERENKAPSALON
Léon de Bie

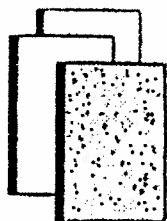
Lieve Vrouwenplein 9
5401 AS Uden
Tel. 04132-62728

Tweewielerbedrijf
Wim de Wilt
Kerkstraat 4 5401 BE UDEN
Tel.: 04132-62620

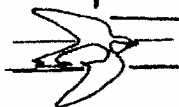
**snijders
metaal**

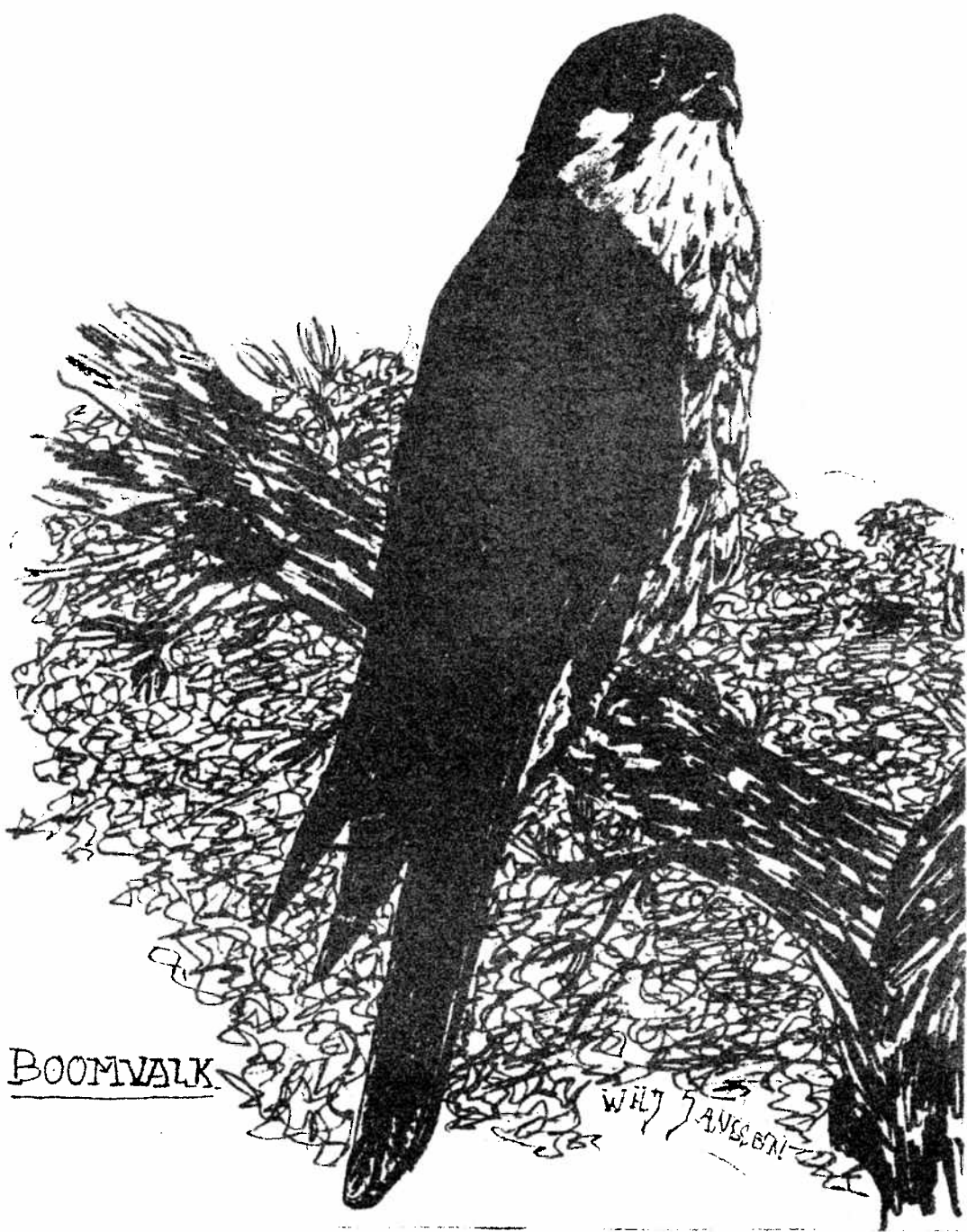
SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

boekhandel
bert van der heijden

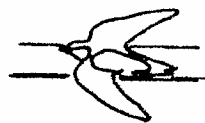
Sacramentsweg 8, 5401 GR Uden
Tel. 04132 - 60907

BOOMVALK

W.H.T. J. AVERSON

Virgin forest camp in Zweden, zomervakantie 1984

Een kort informeel stukje in het HB-drukwerk (N.J.N.) over een internationaal kamp in het noorden van Zweden, had mijn interesse gewekt. Na wat telefoontjes en een maand later ontving ik het convo uit Zweden.

De reis

Om de reis en het kamp aldaar als enige Nederlander deel te nemen leek mijn vooraf een minder goed idee. Om deze reden pilde ik bij afdelingslid Raoul de interesse om mee te gaan. Ook Raoul was na het lezen van het convo enthousiast, en zou mee gaan. In Stockholm aangekomen wilden we onze volgende trein richting Gallivarre boeken. De lokettiste wist ons te vertellen dat voor de komende twee weken de treinen volgeboekt waren. Na veel vijven en zessen hadden we een alternatief gevonden. We konden via Ostersund, alwaar we de nacht doorbrachten in een doka van een herberg, een smalspoortrein nemen die ons desgewenst af wilde zetten nabij het kamp. De reis had 3 dagen in beslag genomen.

One Step Ahead

Dezelfde avond was een korte bijeenkomst gepland waarin iedereen verwelkomd werd.

In het kort werd verteld met welk doel dit kamp was georganiseerd. Het Jelka Forest werd een paar jaar geleden bedreigd met ontbossing. Een milieugroepering genaamd 'Stegat Fore' (= one step ahead) onderzocht het gebied en vond verschillende zeldzame mossen en korstmossen. Verder bleedt het gebied onderdak aan elanden en een enkele beer.

De volgende morgen werd er een gezamenlijke excursie georganiseerd naar het, volgens de Zweden, meest interessante 'Virgin Forest' van Zweden: het Jelka-forest. Dit 'maagdelijke' bos heeft een open structuur met een rijk begroeide bodem. De naaldbomen geven een slanke indruk, dit door het feit dat er 's winters ontzettend veel sneeuwval is, waardoor anders de takken zouden bezwijken onder het gewicht. Verder zijn er veel verschillende korstmossen te vinden. Het gebied staat bekend om haar moerassige karakter. Om die reden moet een deel van de route af worden gelegd over zogenaamde loopbruggetjes. Na een lange, interessante dag, zaten we voldaan bij het kampvuur, de zelf gemaakte thee te consumeren. Na enige tijd kregen we nog bezoek van een aantal taigagaaien. Deze 'vrienden der houthakkers' danken deze bijnaam aan hun zeer nieuwsgierige karakter. Door een 'pass-pass' geluid te maken is het mogelijk om de beestjes van nog dichterbij te bekijken. Verdere waarnemingen werden, buiten een witgatje dat aan de oever van een snel stromend beekje zat niet meer gedaan. Op het kamp aangekomen leek mij het een goed idee om ook het thulsfront te informeren over onze aankomst. In een speels gevormde telefoonsel probeerde ik d.m.v. een collect-call gesprek een verbinding met Nederland te krijgen. Al kijkend naar een mooie zonsondergang, vertelde mijn moeder, die een nog al slaperige indruk op mij maakte, dat het 1:45 uur in de ochtend was. Mijn gedesoriënteerde

tijdsbesef zou mij nog menigmaal op het verkeerde been zetten. Zo was er een ochtend waarop een vroege excursie gepland was. Een aantal stemmen op het kampterrein deden mij beseffen dat ik mij weer eens verslapen had. In een razend tempo rende ik mijn tent uit om vervolgens te constateren dat er nog wat doorzakkers rond het kampvuur zaten te praten, het bleek 3:30 uur in de ochtend.

Op zondag meldden zich drie Nederlanders op het kamp. Dit waren Jorit, Marieke en Wim. 's Ochtends bleek ik mij inderdaad te hebben verslapen. De excursie die ik op het oog had was reeds twee uur op pad. Ik besloot zelf maar het Jelkaforest te gaan verkennen. Gewapend met kaart, kompas en mijn hypermoderne fotocamera verliet ik met vol goede moed het kamp. Een lekker zonnetje, en een helder blauwe lucht maakte het plaatje compleet. De al reeds, in het smalspoortreintje, gekochte anti-muggen sap was geen overbodige luxe in het mekka der muggen. Bij elke foto die in van de omgeving wilde nemen, en wat dus een gedwongen stop betekende, werd ik belaagd door deze vampieren, om gek van te worden. Buiten het gezoem van de muggen om is het er ontzettend stil. Uiteindelijk liep het pad dood op een groot meer. Hier aangekomen trof ik enige Zweedse kampdeelnemers die mij een aantal plaatselijke eetgewoonten voor schotelden. Al smullend zag ik nog een visarend overvliegen die niet veel later gevolgd werd door een ruigpootbutzerd. 's Avonds bij het eten werden alle waarnemingen uitgewisseld. Ik kreeg steeds meer het gevoel dat alle 'zeldzame' vogels tijdelijk op vakantie waren in Nederland.

Dwerggors

In het convo dat ik had ontvangen, was onder andere een vogelsoortenlijst opgenomen. Een van de soorten die werd omschreven was de dwerggors. Onder leiding van Didrik fietsten we naar het bewuste gebiedje alwaar de dwerggors gebroed zou hebben. Voordat we op de plek van bestemming waren zagen we nog een aantal raven en een rendier. Gewapend met fototoestel, verrekijkers en een telescoop trokken we het gebiedje in. Na nog geen tien minuten te hebben gelopen werd er al een glimp van het beestje opgevangen. Met mijn camera op scherp 'sloop' ik voorzichtig dichterbij. Al kijkend door de zoeker wachtte ik op dat ene juiste moment om het vogeltje te vereeuwigen. Maar hoe dichterbij ik bij de dwerggors kwam des te meer moest ik de lens verdraaien. Tot mijn grote verbazing had ik in eens twee lenzen in mijn handen. Nog onder de indruk van dit voorval vroeg iemand of het me al gelukt was. Mool niet dus! Als we even later twee roodkeelduikers zien, is alles snel vergeten.

Bergexcursie

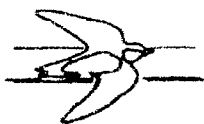
Een nieuwe dag was aangebroken, zonder me te verslapen, stapten we in de bus die ons naar het beloofde gebied zou brengen. Na zo'n 50 kilometer te hebben gereden kwamen we aan op de plaats van bestemming. Wij (Raoul, Wim en ondergetekende) voegden zich toe aan de groep welke de top van deze berg wilde bereiken. Na het vullen van de veldflessen met het water uit een beekje, liepen we richting de

voet van de berg. Patrick (een van de excursieleiders) wees naar een groepje berkebomen waarin zich een vogel ophield. Het bleek een hazelhoen te zijn. Op nog geen zes meter afstand bleef het beest rustig zitten. Meestal is het zo dat de vogel eerder weg is dan de vogelaar, maar nu liep een deel van de groep al na vijf minuten weg zodat ook wij al snel moesten volgen. Een hazelhoen achterlatend. Het eerst zo horizontaal gelegen bos ging langzamerhand over in een meer stijle ondergrond. In onze groep waren verschillende nationaliteiten vertegenwoordigd. Waaronder drie Estlanders, vier Zweden, twee Polen en drie Nederlanders. Na enige tijd bereikten we een plateau, dat ongeveer gelijk lag met de boomgrens. Er stonden nog enkele bomen en struiken waarin zich veel vogels ophielden. Raoul ontdekte al snel enkel bebijsters. De groep stroomde als gewoonlijk weer lekker door. En zag dus ook niet 4 elanden het bos inschieten. Al snel bleef ik als enige over, die er maar geen genoeg van kon krijgen, op zoek naar leuke soorten. Bij het zien van een roodgestemde blauwborst realiseerde ik mij dat ik nu helemaal als laatste was achter gebleven. Nu ik de groep was kwijt geraakt, en absoluut niet wist waar ik mij bevond, kon ik maar het beste naar de top van de berg gaan. Op de klim naar boven zag ik tot mijn grote verrassing twee gewelen van rendieren liggen. Met nog meer gewicht bij me bereikte ik bekaf de top. Ik werd getraceerd op een schitterend uitzicht. Zover als het zicht kon reiken zag ik bergen met op de toppen de eeuwige sneeuw. En in de dalen lagen de helder blauwe meren. Een zoals gezegd Scandinavisch aanzicht. In de afdaling vlogen een aantal alpensneeuwhoenen voor ons uit. Terwijl wij nog in de ban van deze hoenders waren zag Patrick een slechtvalk voorbij vliegen. Een voor in Zweden leuke waarneming doordat er deze zomer maar zo'n 20 paar hebben gebroed.

Muddus Nationalpark

In de bus kwamen we in contact met twee Zweden die voor twee dagen het Muddus Nationalpark in wilden trekken. Het Muddus Nationalpark is een van de 23 nationale parken die Zweden rijk is. Uiteindelijk gingen we met 2 Zweden, 1 Duitser en 3 Nederlanders richting Muddus. Ieder had een rugzak vol spullen en voor twee dagen eten meegenomen. Na 35 km gefietst te hebben kon aan de 16 km lange voettocht begonnen worden. Halverwege onze tocht werden we opgeschrikt door de roffel van een specht. Na een lange achtervolging door het bos heen gaf de specht zich prijs. Het was een mannelijk exemplaar van de drieteenspecht. Bij aankomst bij de Muddus waterval met een verval van zo'n 42 m begonnen we met ons dagelijkse kampvuur-maaltijd. Met een mooie zonsondergang vervolgden we onze weg richting de geplande slaapplekken. Op de voettocht werden nog enkele leuke waarnemingen gedaan. Dit waren de noordse nachtegaal en de noordse gele kwikstaart. Na een korte nachtrust in een van de 'originale nomadenhutten' werd het weer tijd om richting het kamp te trekken. Vlakbij de hut stond een uitkijktoren waarvanuit je de gehele omgeving kon overzien. In de top van de uitkijkpost broedden verscheidene huls- en gierzwaluwen. Vanuit een van de vele meren kwam een luid blaffen 'kwouw'. Het bleek een parelduiker te zijn.

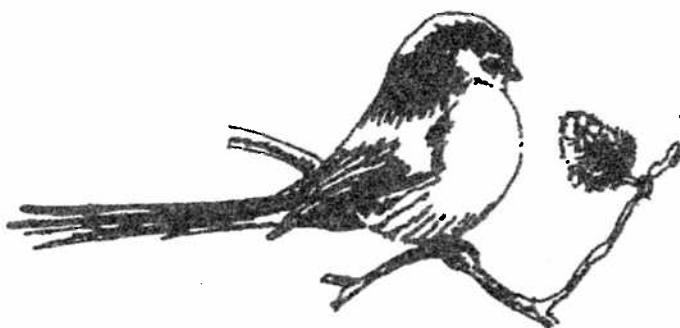

Nakampen

Bij onze aankomst was er nog net tijd genoeg om wat te eten om vervolgens de bonte avond bij te wonen. Iedere nationaliteit moest een stukje voordragen. Deze voordracht zou iets typisch zijn voor die nationaliteit. Samen met het Duitse groepje werden er enkele liedjes voorgedragen. De volgende morgen verliet bijna iedereen het kamp. Voor ons was het bezoek aan Zweden nog niet ten einde. Genietend van het zonnetje werden we nog verrast door de aanwezigheid van enkele grote kruisbekken op het kampterrein. Ook de visarend liet zich nog even horen en zien. Samen met Patrick (een Zweed) besloten we om voor twee dagen het Jelka forest in te trekken. Op de topografische kaart stond een 'koja hut' aangegeven. Een 'koja hut' is een klein houten 'huisje' gebouwd door houthakkers. Niet wetend wat we zouden aantreffen gingen we op pad. Gelukkig was Patrick een goed kaart en kompaslezer en kon dan ook vrij gemakkelijk de route uitstippelen. Vrij onverwacht werden we opgeschrikt door een wegvliegende auerhoen. Het grote beest maakte hevig kabaal op zijn vlucht. Aangekomen bij de koja bleek deze in verre staat van ontbinding. Er zat niks anders op dan buiten te gaan slapen. Bij het ver uitgestrekte moerasgebied heerste een doodse stilte. De nevel gaf het een sprookjesachtige sfeer. Ik schrok wel eventjes toen een moerasneeuwhoen de stilte doorbrak.

's Ochtends realiseerde ik mij dat dit alweer de laatste dag van een heerlijke vakantie was. Halverwege de terugtocht namen we afscheid van Patrick. Patrick heeft ons een schitterend stukje natuur van Zweden laten zien, daarvoor wil ik hem nog hartelijk danken.

Groetjes,
Jeroen van Vliet

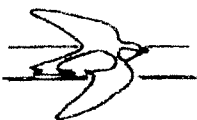

OP STAP.....HET TROPISCHE REGENWOUD

Deze keer wil ik jullie meenemen naar een geheel ander biotoop, namelijk het tropisch regenwoud. Een ieder weet natuurlijk al direct dat ik hiermee doel op de tropenhal of Bush, die is gebouwd in Burgers dierenpark te Arnhem. De Bush is officieel geopend in 1988, dat is dus alweer zo'n 7 jaar geleden. Wie toen een keer daar geweest is en sinds dien niet meer raad ik echt aan om nog eens te gaan kijken. Van de oorspronkelijk snelgroeiende beplanting is bijna alles weggevoerd om de langzaam groeiende planten ook een kans te geven. Het resultaat is verbluffend, een geheel groen bladerdek omgeeft je als je een wandeling door de hoger gelegen paden maakt.

Persoonlijk vind ik de Bush een voorbeeld van hoe men dieren moet houden in een dierentuin. Je moet wel geduld hebben om de dieren te kunnen bekijken. Zelf kom ik vrij vaak in de Bush en toch zie ik elke keer weer andere dieren. De vogels in de Bush zijn zeker de moeite waard, ook voor ons vogelaars. Want natuurlijk dragen wij allemaal de Nederlandse vogels een erg warm hart toe, maar interesse in hun buitenlandse neven en nichten kan toch ook geen kwaad. De beste tijd om vogels te bekijken is of vroeg in de ochtend of laat in de middag. Het is dan niet zo druk en veel vogels kunnen dan van heel dichtbij bewonderd worden zoals de kraagduiven, de roul-rouls en de bronsstaartfazanten. Voor de kleinere vogels moet je gewoon wat geduld hebben. Maar als je ergens rustig gaat zitten met je kijker of telescoop dan kun je in de toppen van de bomen en struiken werkelijk honderden vogeltjes ontdekken die wij niet kennen uit onze Petersons of Elseviers vogelgids. Toch zien we vaak wel verwante soorten zoals de tropische vliegenvangers en de prachtig gekleurde vinkachtigen. Als je vroeg aanwezig bent dan kun je genieten van een uitbundig vogelconcert wat nog niet verstoord wordt door allerlei 'mensen geluiden'. De Irena buulbuul (die eigenlijk geen buulbuul is maar een soort wielewaal) hoor je boven alle vogels uit met zijn prachtige harde zang. Maar ook de pracht vliegenvanger kun je er horen en de brilvogeltjes en ...te veel om op te noemen.

Ook zijn er grotere soorten te bewonderen zoals de witwang boomeenden en de pigmee gansjes. Ook de slangehalsvogel en de zonneral zijn er altijd wel te zien. De slangehals vogels hebben trouwens vorig jaar voor het eerst gebroed en met succes een nest jongen groot gebracht. Dit is best een aparte gebeurtenis want deze vogels worden erg weinig gehouden en er is dat ook weinig bekend van hun broedgedrag. In 1993 ging een paartje op zoek naar nestgelegenheid en onderzocht alle grote bomen aan de waterwand van hun favoriete meentje. Echter er werd alleen een ruw nest gemaakt maar verder gebeurde er niets. Vorig jaar leek het of hetzelfde zich weer ging herhalen maar opeens was er een echt nest. Het leek erg onstabiel maar toch zijn er in dat nest drie jonge slangehalsvogels geboren en grootgebracht. De ouders vlogen af en aan met een bek vol guppen die ze zelf gevangen hadden in de diverse meentjes en slootjes. Soms kwam het publiek in de dierentuin in paniek naar de verzorgers gerend met de mededeling dat er op een nest vogels heel hard plepten.

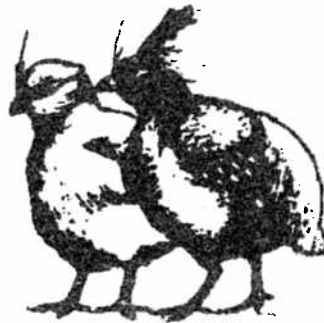

Wisten zij veel dat jonge slangehals vogels moord en brand schreeuwen bij het voederen door de ouders. Deze vogels zijn trouwens geheel aan de mensen gewend. Soms vliegen ze uit het water op om midden tussen de bezoekers op een bruggetje te gaan zitten om hun vleugels te laten drogen. Ze hebben dan wel iets weg van onze aalscholver.

Ook met andere soorten zoals de muskarduif en de in de natuur bedreigde nicobarkraagduiven gaat het goed. Van deze beide soorten zijn al zoveel nakomelingen verkregen dat er inmiddels een groep is weggevangen die inmiddels in een Ierse diertuin hun thuis heeft gevonden.

Hopelijk heeft bovenstaande jullie geïnspireerd om eens een keer naar de tropen te gaan, en is uw budget, net als het mijne, niet toereikend genoeg om naar Afrika of Zuid-Amerika te gaan, probeer dan eens de weg te vinden naar Arnhem. Naar mijn inziens een goed alternatief. Een volgende keer zal ik jullie iets vertellen over de laatste nieuwe blootoefening in deze diertuin, de zogenaamde Desert. Ook hier komen weer verschillende mooie vogels voor die zeker de moeite waard zijn... maar daarover een volgende keer meer.

Pedro van den Acker

DE PIEPCURSUS, ENIGE IMPRESSIES

John en Jan-Willem traden op als docent voor enige gevorderden en een flink aantal beginners. Aan hun standing verplicht zaten de gevorderden op de bovenetage van de Groenhoeve en de beginners beneden.

De vogels op kaart A van het geluidenbandje leverden voor de beginners niet zo veel problemen op, maar toen de B kant erbij kwam rezen de problemen voor een aantal deelnemers de pan uit. Zo bleek het goudhaantje tijdens een test evenwel de meest eenvoudige te zijn: als je namelijk helemaal niets hoort is het goudhaantje aan het fluiten.

Ezelsbruggetjes bleken onmisbaar te zijn. Volgens een woordenboek: transcripties of wel geluid nabootsende woorden, omschrijving of overzetten van geluid c.q. stem d.m.v. bepaalde lettergrepen of klanken. Voorbeelden: hietehietehiet; plet,plet,plet, trrr, tsjilp ed.

Ezelsbruggetjes: de vink: wie is de moeder van Jezus Christus geweest?

Echt, voor deze hobby moet je vindingrijk zijn!!

Op een van de kursusavonden had John wat problemen met de recorder en dufde hij per abuis regelmatig op eject in plaats van op 'spoelen' waarna weer een nieuwe vogel het licht zag: de klepekster.

Een groepje tuinfluters is eenvoudig te herkennen als je denkt aan een groepje dames aan de thee.

Geluid van de tijtjaf: la,la; de ezelsvogel.

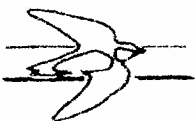
De gekraagde roodstaart: wiet, wiet, weed, weed; junkvogel.

De fluter: geluid van een oude brommer: de enige gemotoriseerde vogel

De braamsluiper: supersnel geluid: TGV vogel: Train Grande Vitesse.

Al met al vlogen de avonden voorbij en waren zeer leerzaam. Dank aan de docenten die zich bereid verklaarden de cursus volgend jaar weer te zullen verzorgen. Ik doe vast weer mee bij de beginners.

Aad van Toor

DAGEXCURSIE NAAR DE VELHORST EN DE BORKELD IN DE OMGEVING VAN HOLTEN/LOCHEM. 30 APRIL

Voor deze excursie bleken om acht uur 15 enthousiastelingen aanwezig te zijn t.w.:

Pieter van der Voort, Peter van der Braak, Marc Poulissen, John Hermans, Jan-Willern Hermans, Willy Bergmans, Bert Bergmans, Jan van Bergen, Simon Koopmans, Theo Thijssen, Arno Verhoogh, Liesbeth Verkaar, Ramon Verkaar, Wim Hoefs en Aad van Toor.

Het regende flink, maar de weersverwachting dat het 'tegen de middag zou opklaren' stemde optimistisch. Om even over acht werd de rit (met 4 auto's) naar Lochem aangevangen.

Door de zorg van Pieter stonden er in Lochem 3 lokale gidsen ons op te wachten. Er werd besloten de geplande excursie naar Wildenborgh te vervangen door het Natuurmonumentengebied de Velhorst gelegen tussen Lochem en Almen. We zouden daarvan geen spijt krijgen.

Na een korte rit naar Veldhorst kregen we voor aanvang van de wandeling van een van de gidsen een korte uiteenzetting over het natuurgebied. Natuurmonumenten streeft ernaar om in de loop van de tijd het naaldhout hier te vervangen door loofhout.

Een plan van Defensie om hier een oefentankbaan aan te leggen kon door oprichting van een nieuwe gemeentepartij gelukkig worden voorkomen.

Het gebied omvat prachtig loofbos, naaldbos, welden, akkers, brede vaarten en er liggen verspreid prachtige boerderijen. Statige beukenlanen maken het gebied nog indrukwekkender. Liesbeth, Ramon en John zouden hier zo willen wonen.

Het gebied is rijk aan vogels waaronder ook bosuilen en ransuilen.

In verband met de aanwezigheid van de vaarten nestelen er ook 5 paar lijsvogeltjes. Het merkwaardige is dat ze nestelen tussen de wortels van omgevallen bomen. Voedsel is er voor hen in overvloed omdat de lokale visvereniging steeds vis uitzet.

Onze wandeling begon rond half tien en helaas was tot 11 uur de paraplu geen overbodige luxe. Daarna werd het weer prima.

Tijdens het wandelen ontstonden spontaan wat subgroepjes, maar ondanks dat geloof ik toch de totale 'score' redelijk compleet te hebben; aldus gehoord of gezien, of gehoord en gezien:

aalscholver, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkrulper, boompleper, buizerd, ekster, fazant, fluit, gekraagde roodstaart, goudhaantje, grasmus, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote lijster, holenduff, houtduif, Kievit, koekoek, koolmees, meerkoet, merel, reiger, roodborst, scholekster, tapuit, tijktaf, tuinfluit, vink, vlaamse gaai, waterhoen, wilde eend, witte kwikstaart, zwarte kraai, zwarte mees, zwartkop.

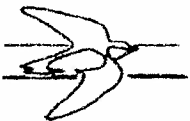
Rond 13.00 uur was de wandeling gedaan en na een hartelijk bedanken van de gidsen gingen we op weg voor de middagexcursie.

Er moet mij overigens eerst iets van het hart. Tijdens wandelingen met onze vogelwachters sta ik altijd stomverbaasd als zij onder het lopen achteloos talloze geluiden uit de bomen feilloos interpreteren: koolmees, boompleper, vrouwtje van de.. zwartkop, het gaat zo maar door. Dan wordt er weer een bijzonder plantje ontdekt: Salomonszegel, bosanemoontjes enz. Maar het felt doet zich ook voor t.a.v. vlinders, bomen, struiken en paddestoelen. Knap hoor!

Maarja, wat is een excursie zonder koffie, gebak, friet e.d.?

Daarom maakten we een stop in café-restaurant de Exelse Molen (inderdaad te Exel). De zeer ervaren ober begroette ons alerhartelijks en vroeg of hij iets voor de familie mocht noteren of dat we misschien alleen maar wat wilden uitrusten.

Nou, de koffie met molengebak, appelgebak, shoarmabroodjes ging er in als koek.

De middag excursie ging naar de Borkeld in de buurt van Holten. Door Pieter in de maandagenda als volgt beschreven:

De Borkeld ligt in de buurt van Holten. In het heldereservaat zijn drie gedeelten te onderscheiden: heide op zand (veelal gekenmerkt door stuifruggen), heide op leem (die gedeeltelijk gewonnen is ten behoeve van steenfabricage) en een veen gebied waar op kleine schaal nog steeds turf wordt gewonnen. Door de verschillen in hoogte en bodemtype verschillen ook de diverse heidevegetaties nogal van samenstelling. Het is een zeer rijk vogelgebied.

Gelukkig nam Jan van Bergen daar de leiding op zich v.w.b. het aangeven van de route. Nou toen waren we zeker van natte voeten! Pieter klaagde dat hij altijd zijn laarzen meenam en dat ze nu in de auto lagen.

De middag leverde ook een geheel eigen score op. Een verrassing waren de vele bonte vliegenvangers die hier te bewonderen waren. Prachtige veugelkes hoorde ik zeggen.

Een subtopper was de boomvalk waaraan door achterblijvers sterk werd getwijfeld (of toch een beetje jalouzie?)

Aan gekomen bij de meeuwenkolonie kwam de knaller van de dag: het vrouwtje van de witoogend. De dag kon niet meer kapot.

De score in de Borkeld:

boomleeuwerik, bonte vliegenvanger, boomvalk, dodaars, fitis, geelgors, grutto, hulsmus, kauw, kokmeeuw, kulleend, roek, roodborsttapuit, spreeuw, staartmees, tafeleend, torenvalk, winterkoning, witoogend, wulp, zomertaling.

Rond half vijf werd de terugreis aanvaard en scherp getimed landden we om 18.00 uur bij de Groenhoeve. Een perfecte dag!

Aad van Toor

ONZE TAAKGROEPEN

Binnen onze vereniging is het veldgericht werk georganiseerd in taakgroepen. Een taakgroep is samengesteld uit een aantal leden van onze vereniging geleid door een coördinator. De taakgroep wordt geacht zelf te bepalen welke doelstellingen men wil trachten te bereiken op het gebied, waarop men werkzaam is. Een belangrijk lid van de taakgroep is de coördinator. Behalve dat hij de taakgroep leidt via overlegbijeenkomsten is het opstellen van werkprogramma's, het verzamelen en verwerken van resultaten, wordt hij ook geacht een stuk verslaggeving naar de andere leden van de vereniging te doen. Het belangrijkste is echter - en dit geldt ook voor andere leden van een taakgroep - het overdragen van kennis; het enthousiast maken van andere leden en vooral nieuwe leden. Na een aantal pellingen onder de leden en de bestaande taakgroepen zijn de volgende 'vernieuwde' taakgroepen samengesteld:

1. TAAKGROEP UILEN (dus niet meer allen kerkuilen)

coördinator: John Hermans (04132 - 72777)

13 leden: Henk van den Acker, Maria Bekx, Willy Bergmans, Peter van de Braak, Wim Janssen, Jopie Jonkers, Cas Lankveld, Rien de Mol, Johan van Roosmalen, Aad van Toor, Jan Verhoeven, Jos Welte, Marc Poullissen.

2. TAAKGROEP NESTKASTEN

coördinator: Harrie Claassen (04132 - 68362)

10 leden: Henk van den Acker, Lillian Beniers, Franka van Bortel, Harry van Dijk, Ely Kuipers, Koos van der Linden, Rien de Mol, Anton van Ras, Theo Thijssen, Jan Verhoeven.

3. TAAKGROEP STOOTVOGELS

coördinator: Piet van der Voort (04132 - 63292)

6 leden: Henk van den Acker, Don Alexander van Bergen, Martien van de Elzen, Wim Janssen, Marc Poullissen, Jan Verhoeven.

4. TAAKGROEP CLUBBLAD

coördinator: Jan Willem Hermans (04132 - 69804)

5 leden: Anita van den Acker, Pedro van den Acker, Rianne de Groot, John Hermans, Margreet Hoefnagels.

5. TAAKGROEP INVENTARISATIE

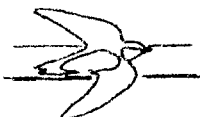
coördinator: Peter van den Braak (04132 - 53586)

5 leden: Jan van Bergen, Willy Bergmans, John Hermans, Jan Verhoeven, Peter Wienbelt.

6. TAAKGROEP OEVERZWALUWENWAND

coördinator: Jan Willem Hermans (04132 - 69804)

3 leden: John Hermans, Marc Poullissen, Arno Verhoogh.

7. TAAKGROEP WINTERVOEDERING

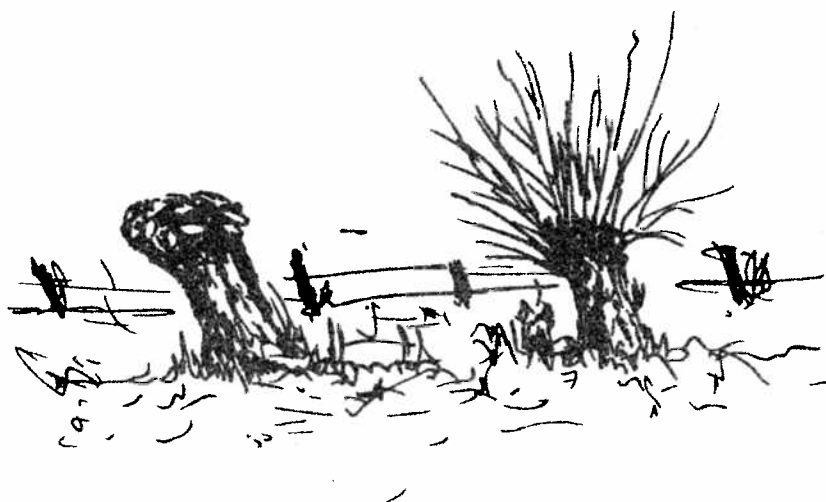
Het project wintervoeding wordt door de 'senioren groep' verder uitgewerkt. Het bestaande draalboek wordt aan een herziening onderworpen en waar nodig aangepast.

8. WERKGROEP VLU - VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

De werkgroep VLU is een gezamenlijke werkgroep van IVN Uden en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden zoals knotwilgen, poelen, houtsingels e.d.

coördinator: Willem Peters (04132 - 52529)

8 leden: Ernest de Groot, Sjaef Kloten, Martien Koppens, Koos van der Linden, Gerrit Schotveld, Piet van der Voort, Jos Welte, Lies Schoenmakers.

Deze opsomming van leden is de situatie per 1 april 1995. Aan u de taak om deze lijst zo snel mogelijk verouderd te maken. Vindt u dat u er eigenlijk ook bij behoort, aarzel niet, pak de telefoon en bel de desbetreffende coördinator of een ander lid van een taakgroep op om uw interesse te laten blijken. De rest zal dan vanzelf wel goed komen. Alle taakgroepen wens ik een bijzonder vruchtbaar 1995 en denk aan de veiligheid. Geen enkele stoere act is een verminkt lichaamsdeel waard. Veel plezier bij de taakgroepactiviteiten.

Jullie voorzitter,
Piet van der Voort

EVALUATIE VOGELTREKDAG 2 OKTOBER 1994

Bijgaand zien jullie een overzicht van 5 jaar vogeltrektellen in de Maashorst. (Met dank aan Anita).

De gegevens van 1994 hebben betrekking op een halve dag (voor de middag), terwijl de overige gegevens gebaseerd zijn op een hele dag vogels tellen.

Vandaar dat je niet kunt zeggen dat er in 1994 minder trek was (6.785 ex.) dan voorgaande jaren. Jammer genoeg was het weer op 30 oktober 1994 een spelbreker zodat de geplande halve vogeltrekteldag niet kon doorgaan.

Door middel van twee halve dagen hoopten we hiermee een klein beetje zicht te krijgen welke vogelsoorten vroeg en welke laat (begin oktober/ eind oktober) doortrekken.

Hopelijk dat we dit in 1995 wel kunnen, het halve dagen tellen is iedereen zo goed bevallen dat we besloten hebben om dit in ieder geval weer te doen. Toch kan je uit de gegevens van de afgelopen 5 jaar wel iets zeggen.

In 1991, 1993 en 1994 hebben we begin oktober geteld, in 1990 en 1992 begin november.

Als je deze gegevens met elkaar vergelijkt zie je dat vooral de kleine vogels zoals vink, kneu en graspieper in 1991, 1993 en 1994 goed scoren terwijl ze in 1990 en 1992 beduidend minder talrijk zijn.

Je kunt dan ook mooi concluderen dat de kleine vogeltjes hun trekplek begin oktober hebben.

Andersom zie je dit weer met bijvoorbeeld de grauwe gans, houtduif en kramsvogel. Deze kom je in november veel meer tegen als in oktober.

Opvallend is ook het aantal afnemende kok- en zilvermeeuwen in de loop der jaren te noemen.

Dit heeft ongetwijfeld met het grotendeels sluiten en afdekken van de vuilnisbelt in Uden te maken. Zoals de meesten van jullie wel zullen weten hebben meeuwen een slaaptrek waarbij ze 's morgens vanaf de Maas naar de vuilnisbelten trekken en 's avonds weer terug. De aantallen die in voorgaande jaren zijn genoteerd waren hoofdzakelijk exemplaren van deze slaaptrek. Nu het voedsel niet meer aanwezig is (afdekken vuilnisbelt) komen ze er niet meer. Dit verklaart waarom we vooral in 1994 weinig exemplaren meer hebben gezien.

Van sommige soorten kan je voorzichtig concluderen dat ze gedurende de gehele trektijd overvliegen. Zo zie je dit bij de spreeuw en de koperwiek die altijd wel bij de top 10 te vinden zijn, of je nu in oktober of in november telt. Het zou mooi zijn om over een aantal jaren nog eens te kijken of dit het geval is.

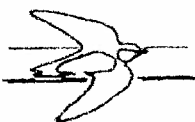
Echt spectaculaire soorten zoals de hop of slechtvalk hebben we in 1994 niet waargenomen, maar toch blijven soorten als de boomvalk en de kleine bonte specht de moeite van het noemen waard.

Mooi kan je zo waarnemen dat de laatste boomvalken met hun voedsel (de laatste zwaluwen) zuidwaarts trekken. Omdat je de hele tijd in de lucht zit te turen is het dikwijls de laatste keer van het jaar dat je deze, diep in Afrika, wegtrek-
kende vogels nog waarneemt.

Dit blijft een mooi gezicht en ik hoop en verwacht daarom dan ook dat in 1995 weer veel leden van de Vogelwacht genegen zijn om een halve dag te tellen, ongeacht de kennis van vogels.

namens de inventarisatie-groep,
John Hermans

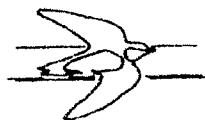
VOGELWACHT UDEN E.O. vogelrekeldag 2 en 30 oktober 1994

TOTAAL VERZAMELSTAAT		1990	1991	1992	1993	1994		
	Code	Totale periode I t/m VI	Top 10 Totale periode I t/m VI	TOP 10 Totale periode I t/m V	TOP 10 Totale periode I t/m V	TOP 10 Totale periode I t/m III	TOP 10	
Aalscholver	A	175		102	180	11		4
Grauwe Gans	B	982	6	0	1.259	1	0	0
Smient	C	0		0	0	0		0
Wilde Eend	D	0		0	6	6		0
Sperwer	E	12		38	14	21		6
Butzard	F	13		68	48	61		5
Schotekater	G	0		35	0	1		0
Goudplevier	H	5		0	0	1		0
Kievit	I	542	8	1.645	1	1.018	3	41
Watersnip	J	4		1	0	0		2
Wulp	K	2		15	6	0		0
Kokmeeuw	L	1.080	4	806	4	377	6	205
Stormmeeuw	M	0		8	0	8		0
Kl. Mantelmeeuw	N	2		0	0	0		0
Zilvermeeuw	O	605	7	150	192	10	12	2
Gr. Mantelmeeuw	P	0		0	0	0		0
Holenduij	Q	65		154	213	9	95	66
Houtduif	R	1.038	5	581	5	1.186	1	518
Veldkieuwerik	S	437	10	347	7	610	5	1.283
Boerenzwaluw	T	0		45	0	18		33
Boompieper	U	0		9	0	0		2
Graspieper	V	106		462	6	99	1.424	3
Gele Kwikstaart	W	1		0	0	3		0
Gr. Gele Kwikstaart	X	0		0	0	1		0
Witte Kwikstaart	Y	8		170	10	2	200	9
Heggenius	Z	0		3	0	0		2
Mereel	AA	19		16	5	20		41
Kramsvogel	BB	2.421	1	17	361	7	13	29
Zanglijster	CC	2		14	0	9		54
Kopervik	DD	1.108	3	310	8	171	1.562	2
Grote Lijster	EE	10		41	9	38		50
Pimpelmee	FF	10		9	4	5		12
Koolmee	GG	21		57	4	61		34
Kauw	HH	73		110	67	111		10
Roek	II	26		12	37	38		10
Spraeuw	JJ	1.851	2	1.116	3	924	4	1.027
Ringmus	KK	138		106	29	86		12
Vink	LL	523	9	1.373	2	140	2.398	1
Keep	MM	33		74	13	71		4
Groenling	NN	90		46	4	16		1
Putter	OO	0		0	1	86		0
Sijs	PP	32		10	24	593	6	10
Kneu	QQ	20		218	9	14	168	10
Geelgors	RR	88		21	42	59		35
Rietgors	SS	4		2	3	0		1
Tot. overige soorten	TT	482		302	405	8	225	125
Niet gedeter. soorten	UU	143		487	326	267		81
		12.151	8.982	7.813	10.709	8.785		

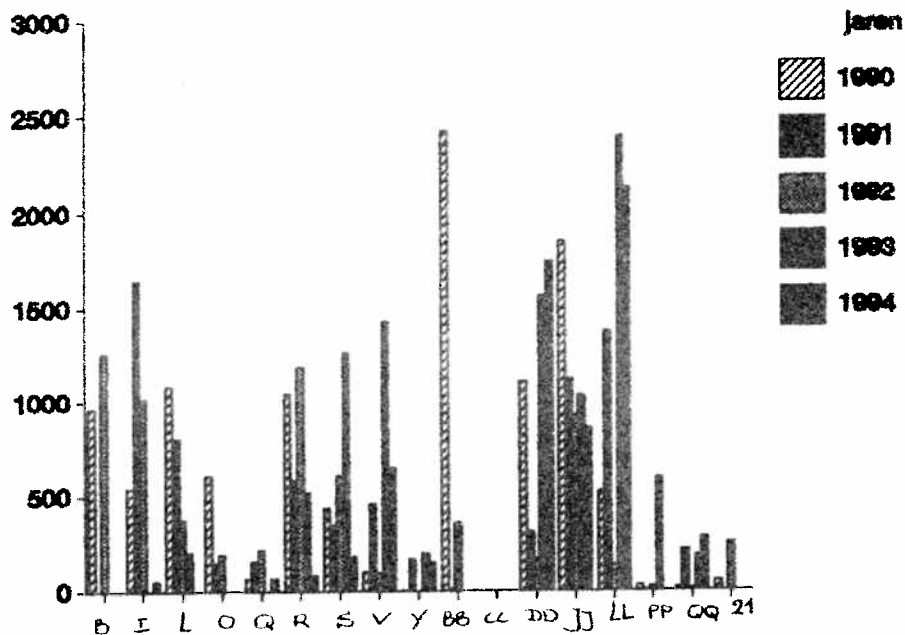

VOGELWACHT UDEN E.O. vogelrekeningdag 2 en 30 oktober 1994

TELPOST-VERZAMELSTAAT		1990	1991	1992	1993	1994
	Code	Totaal periode 1 t/m VI	TOP 10 Totaal periode 1 t/m VI	TOP 10 Totaal periode 1 t/m V	TOP 10 Totaal periode 1 t/m V	TOP 10 Totaal periode 1 t/m III
Blauwe Kiekandief	49	3	2	1	4	0
Blauwe reiger	12	3	20	2	2	1
Bonte Kraai	206	6	0	0	0	0
Boomkruiper	196	1	0	0	0	1
Boornieuwerik	134	3	20	4	6	18
Boornvalk	56	0	0	0	0	2
Elster	201	14	2	4	1	0
Fazant	63	0	1	0	2	0
Frater	218	7	0	0	0	0
Goudhaantje	183	2	0	0	9	3
Goudvink	221	0	0	0	3	0
Groene Specht	129	0	2	1	3	1
Grote Bonte Specht	131	4	16	8	12	7
Havik	51	2	13	3	4	1
Hop	127	1	1	0	0	0
Houtsnip	89	0	3	0	0	0
Hulstmus	209	0	4	0	0	0
Huiszwaluw	139	0	10	0	0	0
Kleine Bonte Specht	132	0	1	2	0	1
Knobbeltzwaan	16	5	0	2	0	0
Kolgans	21	53	0	252	8	0
Kruisbek	220	8	6	0	18	0
Kultmees	191	0	0	0	1	2
Matkopmees	190	1	0	0	0	0
Patrijs	61	0	12	0	0	0
Roodborst	154	2	2	1	4	1
Slechtvalk	59	0	4	2	0	0
Smalleken	57	0	1	0	0	0
Stuurmees	188	72	15	16	27	12
Tijtel	181	0	0	0	7	2
Torenvalk	58	6	19	3	11	6
Turkse Torsel	116	0	1	2	0	0
Vlaamse Gaai	200	10	22	11	40	17
Weesperdief	45	0	6	0	2	0
Wilde Zwaan	18	28	0	0	0	0
Zwarte Mees	192	0	0	0	1	0
Zwarte Kraai	205	250	118	96	53	49
Zwarte Specht	130	1	1	1	3	1
Zwarte Wouw	46	0	0	0	2	0
		482	302	406	225	125

TOP 10 1990 - 1994

Legenda:

B	Grauwe gans
I	Kievit
L	Kokmeeuw
O	Zilvermeeuw
Q	Holenduif
R	Houtduif
S	Veldleeuwerik
V	Graspieper
Y	Witte kwikstaart
BB	Kramsvogel
CC	Zanglijster
DD	Koperwiek
JJ	Spreeuw
LL	Vink
PP	Sijs
QQ	Kneu
21	Kolgans

VOGEL ONDER DE LOEP - DE GIERZWALUW

De gierzwaluw kan gerust het buitenbeentje onder de vogels worden genoemd. Alles wat deze vogel presteert of laat zien is apart te noemen, maar laten we bij de herkenning beginnen.

Vooraf aan zijn sikkelvormige vleugels en het 'gierende' geluid wat ze tijdens de vlucht produceren is de gierzwaluw een gemakkelijk te herkennen soort.

Het is een uitgesproken zomervogel die pas in de laatste week van april terugkeert uit zijn overwinteringsgebied in Afrika ten zuiden van de evenaar. Zo zag ik mooi op zondag 23 april op zeer grote hoogte een grote groep van ongeveer 40-50 gierzwaluwen in de Maashorst overtrekken. Zoetjes aan zag ik dat de gehele groep zich geleidelijk aan verplaatste van het zuiden naar het noorden. Waarschijnlijk zijn dit vogels die verderop in Nederland gaan broeden of nog verder, de Scandinavische landen.

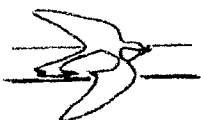
Spoedig hierna beginnen de gierzwaluwen met het paringsritueel waarbij vooral al 'gierend' achter elkaar aan wordt gezeten waarbij ze in een oude stad als bijv. Den Bosch je ze letterlijk om de oren vliegen. Daarna gaat men tot het paren over wat in de lucht gebeurt, tijdens de vlucht. Het is haast niet voor te stellen hoe ze dit voor elkaar krijgen maar vraag het maar eens na bij Peter van de Braak. Hij is een keer getuige geweest van dit merkwaardige voorval.

Na de paring begint het broeden. Ze broeden onder overstekken en onder dakpannen van vooral oude huizen. Dit blijkt een van de weinige momenten in het leven van een gierzwaluw te zijn dat de vogel niet vliegt. Zelfs het slapen gebeurt bij de gierzwaluw niet op de grond maar in de lucht.

Tijdens het donker worden verzamelen zich de gierzwaluwen waarbij ze met zijn allen naar grote hoogte vliegen. (ong. 5 km) Daarna vliegen (slapen) ze in grote cirkels rond. Tijdens dit rondvliegen wordt er geslapen. Hierbij moet je je iets anders voorstellen als de slaap die wij vertonen maar voor de gierzwaluw betekent het dat tijdens dit rondvliegen hij/zij wel ultrast. Tegen de morgen bevinden ze zich op ongeveer 2 km hoogte en worden ze weer wakker.

Het voedsel bestaat uit allerlei insecten die tijdens de vlucht met opengesperde bek worden gevangen. Tijdens het grootbrengen van de jongen vangen ze per dag het onwaarschijnlijke aantal van wel 19.000 insecten.

Met slecht weer vangen ze geen of nauwelijks insecten. Hierbij doet zich dan weer een merkwaardig feit voor dat uniek is onder de vogels. Om toch in leven te blijven, vliegen de volwassen gierzwaluwen tijdens slecht weer periodes naar bijv. Zuid-Frankrijk om daar volop insecten te kunnen bemachtigen. De jongen in het nest kunnen tijdens deze periode de stofwisseling vertragen waarbij ze in een soort korte 'winterslaap' komen. In deze toestand kunnen ze het ongeveer een tweetal weken uithouden zonder voedsel. Klaart het weer gedurende deze tijd weer op dan keren de ouders weer terug uit Zuid-Europa en beginnen hun jongen weer te voeren, die dan weer uit hun 'winterslaapje' ontwaken. Onvoorstelbaar,

te meer als je weet dat normaal jonge vogels nog geen 24 uur zonder voedsel kunnen overleven.

Al vrij snel verlaten de gierzwaluwen Nederland weer. Een groot gedeelte vertrekt in augustus al weer. Dit heb ik (en Jan-Willem) mooi gezien tijdens een wandeltocht in augustus in de Spaanse Pyreneeën waarbij we vooral tijdens de laatste dagen van deze tocht grote aantallen dichtbij langs zagen trekken op weg naar Afrika. De laatsten gaan in september en een hele enkele keer zie je nog een exemplaar in oktober, maar dan mag je van geluk spreken.

Ik denk dat jullie na het lezen van dit verhaal het met mij eens zijn dat de gierzwaluw met recht een buitenbeentje kan worden genoemd die zo fascinerend is waarbij ik hoop dat jullie tijdens de eerstvolgende keer dat je de vogel ziet nog eens goed bedenkt waar deze vogels allemaal toe in staat is.

John Hermans

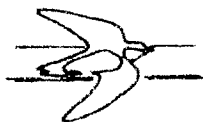
BIJZONDERE WAARNEMINGEN

Ook in dit Bruinjeel weer de bijzondere waarnemingen van diverse leden van de Vogelwacht. Deze keer is het een opsomming van eind mei 1994 tot en met eind april 1995.

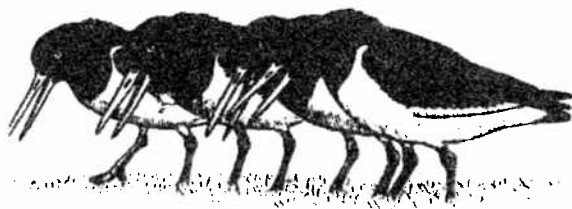
Hierbij valt het wel op dat John Hermans en Jan Verhoeven wel vaak op deze lijsten voorkomen. Zijn er nou geen andere leden die dit eens kunnen overtreffen. Vaak vang ik tijdens diverse wandelingen wel bijzondere waarnemingen van andere leden op. Ik zou het fijn vinden als alle bijzondere waarnemingen van Uden e.o. aan mij doorgegeven worden. Zo kunnen alle leden van de Vogelwacht op de hoogte gebracht worden. Ook ben ik van plan om deze bijzondere waarnemingen in de computer te zetten, om eens een overzicht per gebied te krijgen over een aantal jaren gezien. Dus oude waarnemingen zijn bij mij ook altijd welkom.

Peter van de Braak

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VOGELWACHT UDEN				
29-05-94	2	kwartel	maashorst. gebied 2	Peter van de Braak
11-06-94	2	bergeend	gebied 2	John Hermans
24-06-94	1	zwarte ooievaar juv	grensweg	John Hermans
09-08-94	1	ransuil	industrielaan	D.A. van Bergen
19-08-94	1	kleine bonte specht	hoevenweg	D.A. van Bergen
25-08-94	2	appelvink juv. + ad	Kapelweg Zeeland	D.A. van Bergen
01-09-94	1	steenmil	Industrielaan	D.A. van bergen
10-09-94	8	wulp	Odiliapeel	John Hermans
14-09-94	6	paapje	gebied 2	John Hermans
17-09-94	6	aalscholver	Odiliapeel	John Hermans
18-09-94	1	blauwe kiekendief	gebied 2	John Hermans
18-09-94	2	vuurgoudhaantje	gebied 2	John Hermans
18-09-94	1	watersnip	hemelrijk	John Hermans
18-09-94	1	buidelmeeis juv.	hemelrijk	Marc Poulissen
20-09-94	1	ooievaar	hemelrijk	Marc Poulissen
14-10-94	1	rode wouw	kanonsberg	John Hermans
14-10-94	25	rietgors	kanonsberg	John Hermans
14-10-94	1	klapeckster	gebied 2	John Hermans
30-10-94	7	bonte kraai	Odiliapeel	John Hermans
01-11-94	1	steenmil	Odiliapeel	John Hermans
03-12-94	9	kraanvogel (ov.)	gebied 1	John Hermans
10-12-94	1	groene specht	gebied 2	John Hermans
15-01-95	1	bonte kraai	brobbelbies	Peter van de Braak
15-01-95	1	smeltkeken	brobbelbies	Peter van de Braak
15-01-95	2	nijlgans	brobbelbies	Peter van de Braak

22-01-95	3	kraanvogel	brobbelbies	John Hermans
05-02-95	5	kraanvogel	brobbelbies	John Hermans
05-02-95	1	houtsnip	bedaf	Peter Wienbelt
11-02-95	1	blauwe kiekendief	Odiliapeel	John Hermans
12-02-95	2	grote zaagbek	AA Keldonk	Tiny van de Elzen
19-02-95	9	barmsijs	industrielaan	Peter Wienbelt
26-02-95	2	klapekster	Schajkse heide	Jan Verhoeven
19-03-95	2	wintertaling	Brobbelbies	Jan Verhoeven
19-03-95	1	bergeend	Brobbelbies	Jan Verhoeven
19-03-95	1	bokje	Schajkse heide	Jan Verhoeven
19-03-95	2	roodborsttapuit	Schajkse heide	Jan Verhoeven
25-03-95	37	aalscholver	bezoekerscentrum	Jan Verhoeven
01-04-95	2	kleine plevier	Hemelrijk	Jan Verhoeven
01-04-95	1	bontbekplevier	Hemelrijk	Jan Verhoeven
02-04-95	2	roodborsttapuit	Hemelrijk	Jan Verhoeven
07-04-95	1	knifleeuwerik	Zoggel	Peter van de Braak
09-04-95	12	watersnip	gebied 1	John Hermans
11-04-95	1	slobeend	gebied 2	John Hermans
15-04-95	2	dodaars	kanonsberg	John Hermans
15-04-95	1	hulswaaiw	kanonsberg	John Hermans
21-04-95	250	kramsvogel	gebied 2	Peter van de Braak
21-04-95	1	koperwiek	gebied 2	Peter van de Braak
21-04-95	12	watersnip	gebied 2	Peter van de Braak
23-04-95	1	grauwe kiekendief	gebied 2	John Hermans
23-04-95	1	rode wouw	gebied 1	John Hermans
23-04-95	4	beffijster	gebied 1	John Hermans
23-04-95	6	tapuit	gebied 2	John Hermans

JAAROVERZICHT INVENTARISATIES 1994

Na veel typewerk is het er weer, het jaaroverzicht van de inventarisaties van 1994. In 1994 hebben we in totaal 14 inventarisaties van de Maashorst verricht, in 1993 ware dit er 8.

Het aantal soorten die gezien en/of gehoord zijn is dan ook gestegen van 19 in 1993 naar 105 in 1994. Dit is natuurlijk mede te danken aan de natte periodes van de eerste maanden van 1994, waardoor er in de Maashorst met name in gebied 1 diverse plassen zijn ontstaan. De volgende watervogels zijn daar tijdens de inventarisaties gezien: bergeend, groenpootruiter, meerkoet, slobeend, wilde eend, wintertaling, witgatje, zwarte zwanen. Deze laatste hebben zelfs de krant gehaald. In het najaar trokken deze plassen ook veel huiszwaluwen en boerzwaluwen, die even op krachten moesten komen voor de grote trek.

Diverse soorten zijn in vergelijking met voorgaande jaren aan het toenemen, zoals de boomleeuwerik, veldleeuwerik, roodborsttapuit en de gekraagde roodstaart.

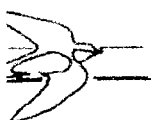
Helaas bleef het aantal deelnemers van 1994 gemiddelijk gelijk met 1993 en dit ondanks dat er een vogelcursus was opgestart. Tijdens de inventarisaties is het heel leerzaam om de geluiden van diverse vogels van elkaar te onderscheiden en nieuwe soorten te leren herkennen.

De werkgroep Inventarisatie ziet u dan ook graag op een van de volgende inventarisaties verschijnen.

Namens de werkgroep inventarisatie,
Peter van de Braak

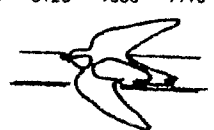
1994

inventarisaties	31 jan	27 feb	27 mrt	17 apr	1 mei	22 mei	12 jun	26 jun	3 jul	29 aug	18 sep	23 okt	27 nov	11 dec	Totaal	voor	gebied	
bed ->	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	1	2	3	tot
ischotver		10	3	2	1					49					35	27	3	65
geend					2	2	1								0	2	3	5
renzwaluw					8	25	4	33	27	156	44				98	133	86	297
uwe kiekendief				1							1				1	1	0	2
uwe reiger	5		1	1		3	3	1					1	3	15	3	0	18
te kraai		4													1	0	0	5
omkrupper		6	3	5	6		5	2	1	4	3				3	19	14	38
anleeuwerik		12	2	6	8	2	2	1	2						10	10	15	35
mpieper				15	23	3	21	6	13	5					28	36	24	86
mvaiik											1				0	1	0	1
zard		15	14	12	10	5	7	2	1	10	2	3	4	8	34	40	19	93
ter		2	1	5		2				1		2	4	2	11	8	2	19
ant			4	3	9	1						2	2		6	9	6	21
i			2	46	30	6	17		8	1	2				32	48	32	112
ter					6			1							7	0	0	7
lgors		32	20	25	30	9	14	9	5	2	6	4	6	3	66	57	42	165
r. roodstaart				2	7		11			1					3	5	13	21
k. kwikstaart										5	7				0	12	0	12
zwaluw						15	53	5	8						53	19	9	81
dhaantje		7	4	8	7	2	2				1		4	20	19	26	10	55
dolavier		65													0	15	60	65
mus				1	11	11	8	4	2						15	22	0	37
pieper		3	3	6	2						3	12		1	19	8	5	30
legonvanger								3							3	0	0	3

1994

tot inventarisaties	31 jan	27 feb	27 mrt	17 apr	1 mei	22 mei	12 jun	26 jun	3 jul	29 aug	16 sep	23 okt	27 nov	11 dec	Totaal	voor	gebied
gebied >	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	1	2	3
groene specht			2	2			2			1			2		4	3	2
groenling				3	1										0	0	4
groenpootruiter				1	4										4	1	0
gr. bonte specht		6	5	3	7	2	13	3	2	4	2		4	3	20	17	15
grote lijster		8	3	4	6		2	1	2		14			1	8	23	10
grutto		8													0	0	8
havik		2		1	1	1				3	1	1		1	3	4	4
hoggemus		5	7	7	7		4		2	2	1		1	2	12	13	12
honeduif		3	4	9	5	6	2	3	2	2	1				7	18	12
houtduif		215	16	26	26	33	16	4	8	12	14	7	118	79	182	95	191
huiskraai							1			33					6	25	3
kauw	20	3	4	5	4		1			2	3	3			30	14	1
koep			1	1										1	1	1	1
kievit		260	16	29	43	16	18	9	22	60	32				251	169	87
kleine bonte specht								3							3	0	0
kleine plevier							2								2	0	0
kneu				17	9	4			7	3	30				11	47	12
koekoek					1	1	1	1							2	0	2
kokmeeuw		27		8								10		5	19	4	27
kolgans													4		4	0	0
koolmees	2	39	19	25	20	6	44		9	25	27	3	8	38	100	61	99
koperwiek		8	19	3								4		1	20	15	0
kramsvogel	10	685	94	116	29				1				2	2	182	744	31
krulsbek		7													3	0	4
kuifmees		7	4	3	3	1	3			2	3			3	11	7	11
kwartel							1	2			2				4	1	0
matkopmees		3	3	2	1		2		1	4	2	1	1	1	10	5	5
meerkot			20	11	10	3	8	1							47	5	1
merel		20	11	17	14	2	14	2	6	4	6	1	12	11	41	44	27
nijlgans			2	2											2	2	0
oepje										9	4				0	5	8
oetrijt		3	2	2	4		2								2	9	2
simpelmees	2	17	5	9	5	2	15	2	11	13	4	4	3	6	39	28	28
sulfler		6	1									10			11	8	0
vetgors		6		2											1	0	7
ingmus			2			3				2		5	15	36	10	38	0
oodborst		5	31	33	14	5	18	1	3	6	5		8	3	49	45	34
oodborsttapuit		1	1	4	3				2	4					3	5	7
ocholekster				1	8	1		1	2						4	9	0
olobond			28	4	2										34	0	0
operwer			1	1				2		3		1			3	4	1
spotvogel						2	2	3	2						5	4	0
spreeuw	500	317	156	23	20	5	88	6	19	18	8	14	29	94	950	248	71
staartmees		16	2	4	4		1		34			15	5	2	24	48	8
ijs		60		15											0	0	75
spuit					13					4					0	13	4
stijf			13	13	14	4	7	8	5	3					34	27	8
orenvalk	2	5	5	5	4	4	2	1	1	7	3	4	4	5	23	23	5
ortelduif							1								0	1	0
orekuur				1	1										0	1	1
oerfluit					5	4	11								10	9	1
edleuwerk	1	27	28	20	10	24	14	8	12	3	4	7	4	23	48	103	32
ink	3	58	26	28	44	19	34	5	19	9	11	17	13	59	121	134	83
leemse gaai		9	9	9	2	4	4		3	7	13	1	9	5	23	33	14
tuurgoudheantje			1								2				1	2	0
vaterhoen			2	1	3		2								8	0	0
vesperdiel					1										0	1	0
vilde eend			12	16	7	3	6	8							28	14	10
vinterkoning	3	2	9	12	2	7	2	3		4	1	1			18	12	16
vintertaling			6	1	1										7	0	1
vitgatje			2	2			7	2							9	3	1
vitte kwikstaart			9	13	4	2	6	5	1	2	2				18	20	6
vulp		2	2	1	2	1	3			3					1	7	6
anglijster		1	6	3	3	1	3	1				1			8	9	2
ilvermeeuw				14		1							1	1	3	13	0
warde kraai	100	62	37	70	55	18	17	8	6	53	23	12	49	42	301	164	48
warde mees		2	6	5	5	1		1	1		2				10	10	3
warde roodstaart									2						0	2	0
warde specht		4		3	1		1			2	1	1	2		6	4	3
warde zwaan (exc)				3	6	5	5								19	0	0
wartkop				4	10	8	13	3	7						15	22	6
antal waarnemingen	645	2066	882	752	610	266	653	182	262	539	294	146	316	466	3288	3128	1365

AVANG®

NEDERLANDSE TOPKwaliteit
IN ECHT LEDER

Perfekte Avang KLASSIEKER
voor de allerbreedste
voeten. Ook geschikt
voor losse steun.

EXCLUSIEVE DEALER

ZEGERS SCHOENEN

ORANJESTRAAT 3 — UDEN

MOELENWIEKEN 40 — VEGHEL

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHELMINA STRAAT 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
interpolis e.a.*

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

markstraat 12 uden **mannenmode**

TAAKGROEPEN

1. TAAKGROEP UILEN (dus niet meer allen kerkuilen)
coördinator: John Hermans (04132 - 72777)
2. TAAKGROEP NESTKASTEN
coördinator: Harrie Claassen (04132 - 68362)
3. TAAKGROEP STOOTVOGELS
coördinator: Piet van der Voort (04132 - 63292)
4. TAAKGROEP CLUBBLAD
coördinator: Jan Willem Hermans (04132 - 69804)
5. TAAKGROEP INVENTARISATIE
coördinator: Peter van den Braak (04132 - 53586)
6. TAAKGROEP OEVERZWALUWENWAND
coördinator: Jan Willem Hermans (04132 - 69804)
7. TAAKGROEP WINTERVOEDERING
8. WERKGROEP VLU - VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN
coördinator: Willem Peters (04132 - 52529)

Wat doet Vogelwacht Uden?

*Vogelwacht Uden e.o. is een actieve, zelfstandige vereniging die zich inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit door middel van gezamenlijke activiteiten, zoals:

- Publiekswandelingen in het Udense Maashorstgebied.
- Excursies naar prachtige natuurgebieden in Nederland.
- Film- en dia-avonden in ons eigen clubhuis, De Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor jong en oud.
- Lezingen voor scholen en verenigingen etc.
- Voorlichting op tentoonstellingen.
- Publicaties in diverse media en tijdschriften.

***Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijk hulp aan de vogels door:**

- Plaatsen en onderhouden van nestkasten.
- Wintervoeding (in geval van strenge, langdurige vorst).
- Herstel en beheer van natuurgebieden in de omgeving.
- Beheer en onderhoud van de oeverwaluilenwand op Hemelrijk.
- Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.

***Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:**

- Inventarisaties, zoals het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project), wintervogeltellingen en het trekvogelproject.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Kontrolle op de naleving van de Vogelwet.

***Andere activiteiten zijn:**

- Realisering en onderhouden van het gezamenlijk onderkomen t.b.v. de stichting Kinderboerderij, het I.V.N. - afdeling Uden en de Vogelwacht Uden e.o.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- Het deelnemen aan het V.L.U. (Vrijwillig Landschapsbeheer Uden). Een en ander in samenwerking met het I.V.N.
- Het uitgeven van een eigen clubblad, "Het Bruujssel".

***Lidmaatschap en inschrijving:**

- De jaarcontributie bedraagt f 25,= per persoon.
- Gezinsleden betalen f 10,=
- Het eenmalig inschrijfgeld bedraagt f 5,=
- Per gezin ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujssel".

***Voor inlichtingen en lidmaatschap:**

- Secretariaat:
Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 - 5401 PK UDEN, Tel: 04132 - 69804

TGō

ONTWERP
REKLAME
DRUKWERK

Qua tjielp iu
sto dolor tj
ielp sit am
et, consecte
tuer adipisci
ong elit, sed
diam nonummy
nibh euismod tinci

dunt ut laoreet dolore piep piep aliquam
erat volutpat. Kra kra ut wisi enim ad
minim veniam, quis nostrud exerci tation
ullamcorper suscipit lobortis nisl ut
aliquip tjielp tjielpex ea commodo
consequat. Duis autem vel eum iriure
dolor in hendrerit in vulputate velit esse
molestie consequat, vel illum dolore eu
feugiat tjielp tjielp nulla facilisi at vero
eros et accumsan et kra kra iusto odio
dignissim qui blandit praesent luptatum
tjielpzzril delenit augue duis dolore te
feugait nulla facilisi. Lorem ipsum piep
piep sit amet, consectetuer adipiscing
elit, sed diam nonummy nibh euismod
tincidunt ut laoreet dolore magna
aliquam erat volutpat. Ut tjielp wisi
enim ad minim veniam, quis piep piep
nostrud exerci kra tation ullamcorper
suscipit lobortis nisl kra aliquip ex ea
commodo consequat.

Duis piep piep vel eum tjielp iriure dolor
in hendrerit in kra kra vulputate velit
esse molestie consequat, vel illum dolore
eu feugiat nulla facilisi at vero eros et
accumsan et iusto odio dignissim qui
blandit praesent piep tjielp piep piep
piep kraah zzril delenit augue duis
dolore te feugait nulla facilisi. Tjielp
nam liber tempor cum soluta nobis
eleifend option congue nihil imperdiet
doming id quod mazim placerat facer
possim assum. Lorem ipsum dolor tjielp
tjielp sit amet, consectetuer adipiscing
elit, sed diam nonummy tjielp nibh
euismod tincidunt ut kra laoreet piep
piep dolore dolor in hendrerit .

UDEN

04132 - 6 55 54